

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان‌های بین‌المللی

پولی و مالی

یگانه موسوی جهرمی

تهیه‌کننده:

دکتر میرزا حسن حسینی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فهرست

فصل اول : صندوق بین المللی یول

فصل دوم : بانک جهانی

فصل سوم : سایر مؤسسات گروه بانک جهانی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کلیات درس

هدف از تدوین این کتاب آشنایی دانشجو با صندوق بین‌المللی پول،
مؤسسات بانکی از جمله بانک جهانی و سایر مؤسسات مالی و پولی
می‌باشد.

فصل اول

صندوق بين المللي پول

راهنمای طلبی
تست طلبی
بیک طلبی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

در اوج جنگ جهانی دوم یعنی در سالهای اولیه دهه 1940، تلاشهای زیادی برای ایجاد یک سیستم بانبات و آزاد پولی صورت گرفت. در این راستا چهار طرح عنوان شد:

➤ طرح هری دکستروایت معاون وزیر خزانهداری ایالات متحده آمریکا در فوریه 1942 ارائه گردید. عنوان طرح وایت «پیش نویس اولیه پیشنهاد تأسیس صندوق تثبیت ملل و بانک ترمیم و توسعه ملل» بوده است.

➤ طرح جان میناردکینز مشاور خزانهداری انگلستان و اقتصاددانان مشهور، در فوریه 1942 تحت عنوان اتحادیه پایاپای (پولی) بین‌المللی ارائه گردید.

➤ دولت فرانسه نیز در ماه مه 1943 طرحی را تحت عنوان «مناسبات پولی بین‌المللی» ارائه کرد.

➤ در ژوئیه 1943 طرحی تحت عنوان «اتحادیه مبادلات بین‌المللی» توسط دولت کانادا ارائه گردید.

مقر صندوق بین‌المللی

مقر کنونی صندوق بین‌المللی پول در آمریکا که بیشترین سهمیه را دارد، در شهر واشنگتن DC ، واقع شده است. با وجودی که صندوق وابسته به سازمان ملل متحد است ولی در اداره امور و وظایف خود کاملاً از سازمان ملل متحد مستقل است. به علاوه صندوق از نظر حقوقی دارای شخصیت حقوقی کامل بوده و برای بستن قرارداد، فروش اموال منقول و غیرمنقول و سایر اقدامات حقوقی دارای صلاحیت است. همچنین اموال، پرونده‌ها و دارایی‌های صندوق در سراسر اقدامات قضایی، تصرف، کاوش و ... از مصونیت برخوردار است. درآمدها و دارایی‌های صندوق مشمول هیچگونه مالیات و یا عوارض گمرکی نمی‌باشد.

جدول شماره (۱) فهرست کشورهای عضو و سهمیه آنها در ابتدای تأسیس صندوق بین‌المللی پول^۱

کشور	سهمیه (میلیون دلار)	کشور	سهمیه (میلیون دلار)	کشور	سهمیه (میلیون دلار)
استرالیا	۲۰۰	هند	۴۰۰		
بلژیک	۲۲۵	ایران	۲۵		
بلیوی	۱۰	عراق	۸		
برزیل	۱۵۰	لیبریا	۰/۵		
کانادا	۳۰۰	لوگزامبورگ	۱۰		
شیلی	۵۰	مکزیک	۹۰		
چین	۵۵۰	هلند	۲۷۵		
کلمبیا	۵۰	زلاند جدید	۵۰		
کاستاریکا	۵۰	نیکاراگوئه	۲		
کوبا	۵۰	نروژ	۵۰		
چکسلواکی	۱۲۵	پاناما	۰/۵		
دانمارک	*	پاراگوئه	۲		
جمهوری دومینیکن	۵	پرو	۲۵		
اکوادور	۵	فیلیپین	۱۵		
مصر	۲۵	لهستان	۱۲۵		
السالوادور	۲/۵	آفریقای جنوبی	۱۰۰		
اتیوپی	۶	اتحاد جماهیر شوروی	۱۲۰۰		
فرانسه	۲۵۰	بریتانیای کبیر	۱۳۰۰		
یونان	۲۰	ایالات متحده آمریکا	۲۷۵۰		
گواتمالا	۵	اروگوئه	۱۵		
هایتی	۵	ونزوئلا	۱۵		
هندوراس	۲/۵	یوگسلاوی	۶۰		
ایسلند	۱				

جدول شماره (1) فهرست اسامي کشورهاي عضو و سهميه هر یک را
در ابتداي تأسيس صندوق بين المللي پول نشان مي دهد:

اهداف صندوق بین‌المللی پول

بر طبق ماده (1) اساسنامه صندوق بین‌المللی پول، اهداف این موسسه عبارتند از:

✍ تدوین مقررات نظام پولی بین‌المللی و نظارت بر اجرای صحیح این مقررات

✍ گسترش همکاری‌های پولی بین‌المللی و فراهم کردن امکانات جهت تبادل نظر و

تشریک مساعی در مسائل پول بین‌المللی

✍ تهیه منابع از طریق اعطای وام‌های کوتاه مدت و میان مدت به کشورهای عضو به

منظور تأمین مالی عدم تعادلهای موقتی تراز و کمک به کاهش عدم تعادلهای مزمن و

ساختاری

دومین اصلاح اساسنامه در آوریل 1978 انجام گرفت. این اصلاحیه پس از فروپاشی سیستم نرخهای ارز ثابت صورت گرفت. مهمترین اهدافی که در دومین اصلاحیه اساسنامه صندوق بین‌المللی پول ذکر شد، عبارتند از :

■ آزادی اعضا در انتخاب ترتیبات ارزی دلخواه به رسمیت شناخته شد منتهی تحت نظارت صندوق

■ کاهش تدریجی نقش طلا به عنوان دارایی ذخیره‌ای

■ ترویج و ارتقای راههای استفاده از حق برداشت مخصوص (SDR) که بتواند دارایی ذخیره‌ای اصلی در سیستم پولی بین‌المللی محسوب شود

■ مدرنیزه کردن فعالیتهای مالی و سازمان صندوق بین‌المللی پول

سازمان و تشکیلات صندوق

صندوق بین‌المللی پول دارای تعدادی عضو، هیأت نمایندگان، هیأت مدیره، مدیر عامل، کارکنان و دو کمیته توسعه و کمیته موقت می‌باشد

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اعضاء صندوق

اعضاء اصلي صندوق بين المللي پول کشورهاي هستند که در کنفرانس برتن وودز در سال 1944 شرکت داشته و دولت آنها در دسامبر 1945 عضویت در صندوق را پذیرفتند. اعضاي که صندوق بين المللي پول را تأسيس کردند، 80 درصد سرمايه صندوق را تأمين کرده اند.

عضویت

عضویت در صندوق بین‌المللی پول برای هر کشوری که در مناسبات خارجی استقلال داشته باشد و اساسنامه صندوق را بپذیرد و آمادگی انجام تعهدات ناشی از عضویت در صندوق را داشته باشد، آزاد و امکان‌پذیر است.

تعهدات ناشی از عضویت

این تعهدات طبق ماده چهارم بخش اول اساسنامه صندوق بین‌المللی پول عبارتند از:

• هر کشور با توجه به شرایط خاص خود سعی خواهد کرد سیاستهای اقتصادی و مالی‌ای اتخاذ نماید که با پیشبرد رشد منظم اقتصادی همراه با ثبات معقول قیمت‌ها منطبق باشد.

• با تقویت مبانی اقتصادی و مالی و ایجاد یک نظام پولی به صورتی که از بروز اختلالات زیان‌بخش جلوگیری نماید شرایط لازم را برای ایجاد ثبات اقتصادی به وجود خواهد آورد.

• از مداخله بی‌رویه در نرخ ارزها یا نظام پولی بین‌المللی به منظور جلوگیری از ایجاد توازن صحیح در تراز پرداختها یا کسب مزیت رقابت غیر عادلانه نسبت به سایر اعضا اجتناب خواهد کرد.

• سیاستهای ارزی خود را با تعهدات مندرج در این بخش مطابقت خواهد داد.

سهامیه

هر یک از اعضا در صندوق بین‌المللی پول دارای یک سهمیه معینی است که به مانند حق اشتراکی است که اعضا به صندوق می‌پردازند. این سهمیه منبع اصلی تأمین مالی صندوق است.

سهامیه در حال حاضر بر حسب حق برداشتن مخصوص (SDR) است. سهمیه هر عضو مشخص کننده موارد زیر است:

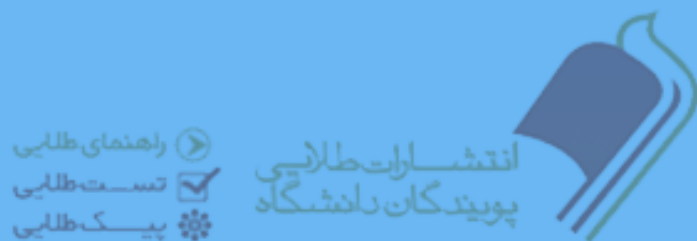
← قدرت رأی و نفوذ هر عضو در تصمیمات صندوق

← میزان تخصیص حق برداشت مخصوص (SDR) به عضو

← حداکثر دسترسی هر کشور عضو به منابع مالی صندوق

اکنون مجموع سهمیه‌های هفت کشور عمده سرمایه‌داری جهان یعنی ایالات متحده آمریکا، انگلیس، آلمان، فرانسه، ژاپن، کانادا و ایتالیا به اضافه سهمیه عربستان سعودی، پنجاه درصد (50%) از سرمایه صندوق بین‌المللی پول را تشکیل می‌دهند.

www.bookgolden.com

اعضای صندوق و میزان سهمیه آن‌ها در پایان آوریل 1993

میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور	میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور
۱۳۵/۱۰	۲۷- کامرون	۱۲۰/۲	۱- افغانستان
۲۳۲۰/۳	۲۸- کانادا	۳۵/۳	۲- آلبانی
۷	۲۹- کبک ورد	۹۱۴/۲	۳- الجزایر
۲۱/۲	۳۰- آفریقای مرکزی	۲۰۷/۳	۴- آنگولا
۲۱/۳۰	۳۱- چاد	۸/۵	۵- آنتیگوا باربودا
۶۲۱/۷۰	۳۲- شیلی	۱۵۷۳/۷	۶- آرژانتین
۳۳۸۵/۲۰	۳۳- چین	۶۷/۵	۷- ارمنستان
۵۶۱/۳۰	۳۴- کلمبیا	۲۳۳۳/۲	۸- استرالیا
۶/۵۰	۳۵- کامروس	۱۱۸۸/۳	۹- اطریش
۵۷/۹۰	۳۶- کنگو	۱۱۷	۱۰- آذربایجان
۱۱۹	۳۷- کاستاریکا	۹۴/۹	۱۱- باهاما
۲۳۸/۲	۳۸- ساحل عاج	۸۲/۸	۱۲- بحرین
۲۶۱/۶	۳۹- کرواتی	۳۹۲/۵	۱۳- بنگلادش
۱۰۰	۴۰- قبرص	۲۸/۹	۱۴- بارابادوس
۵۸۹/۶	۴۱- چک	۲۸۰/۲	۱۵- روسیه سفید
		۳۱۰۲/۳	۱۶- بلژیک
۱۰۶۹/۹	۴۲- دانمارک	۱۳/۵	۱۷- بلژ
۱۱/۵	۴۳- جیبوتی	۲۵/۳	۱۸- بنین
۶	۴۴- دومینیکا	۲/۵	۱۹- بوتان
۱۵۸/۸	۴۵- دومینیک	۱۲۶/۲	۲۰- بولیوی
۲۱۹/۲۰	۴۶- اکوادور	۳۶/۶	۲۱- بوتسوانا
۶۷۸/۲۰	۴۷- مصر	۲۱۷۰/۸	۲۲- برزیل
۱۲۵/۶۰	۴۸- السالوادور	۲۶۲/۹	۲۳- بلغارستان
۲۲/۳۰	۴۹- گینه اکوادور	۲۴/۲	۲۴- بوركینافاسو
۲۶/۵۰	۵۰- استونی	۵۷/۲	۲۵- پروندی
۹۸/۳۰	۵۱- اتیوپی	۲۵	۲۶- کامبوجیا

اعضای صندوق و میزان سهمیه آن‌ها در پایان آوریل 1993

میزان سهمیه (به میلیون دلار)	نام کشور	میزان سهمیه (به میلیون دلار)	نام کشور
۸۳۱/۵۰	۷۸- ژاپن	۵۱/۱۰	۵۲- فرانس
۱۲۱/۷۰	۷۹- آلمان	۸۶/۸۰	۵۳- فنلاند
۳۳۷/۵۰	۸۰- ایالات متحده	۷۳۲۴/۶۰	۵۴- فنلاند
۱۹۹/۲۰	۸۱- آمریکا	۱۱۰/۳۶	۵۵- دانمارک
۴	۸۲- کره جنوبی	۲۲/۹۰	۵۶- دانمارک
۷۹۱/۶۰	۸۳- کره	۸۳۱/۵۰	۵۷- آلمان
۹۹۵/۲۰	۸۴- نروژ	۱۱۱	۵۸- نروژ
۶۲/۵۰	۸۵- سوئد	۲۷۲	۵۹- سوئد
۳۹/۱۰	۸۶- ایتالیا	۵۸۷/۳۰	۶۰- سوئد
۹۱/۵۰	۸۷- ایتالیا	۸/۵۰	۶۱- سوئد
۷۸/۸۰	۸۸- ایتالیا	۱۵۲/۸۰	۶۲- سوئد
۲۲/۹۰	۸۹- ایتالیا	۷۸/۷۰	۶۳- سوئد
۷۱/۳۰	۹۰- ایتالیا	۱۰/۵۰	۶۴- سوئد
۸۱۷/۶۰	۹۱- ایتالیا	۶۷/۲۰	۶۵- سوئد
۱۰۳/۵۰	۹۲- ایتالیا	۳۳/۱۰	۶۶- سوئد
۱۲۵/۵۰	۹۳- ایتالیا	۹۵	۶۷- سوئد
۲۲/۵۰	۹۴- ایتالیا	۱۵۲/۸۰	۶۸- سوئد
۹۰/۲۰	۹۵- ایتالیا	۸۵/۳۰	۶۹- سوئد
۵۰/۶۰	۹۶- ایتالیا	۲۰۵۵/۵۰	۷۰- سوئد
۸۳۲/۸۰	۹۷- ایتالیا	۱۴۹۷/۶۰	۷۱- سوئد
۵/۵۰	۹۸- ایتالیا	۱۰۰۵/۵۰	۷۲- سوئد
۶۸/۶۰	۹۹- ایتالیا	۵۰۴	۷۳- سوئد
۶۷/۵۰	۱۰۰- ایتالیا	۵۲۵	۷۴- سوئد
۲/۵۰	۱۰۱- ایتالیا	۶۶۶/۲۰	۷۵- سوئد
۳۷/۵۰	۱۰۲- ایتالیا	۲۵۹۰/۷۰	۷۶- سوئد
۷۲/۳۰	۱۰۳- ایتالیا	۲۰۰/۹۰	۷۷- سوئد

اعضای صندوق و میزان سهمیه آن‌ها در پایان آوریل 1993

میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور	میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور
59/50	۱۳۰- رومانی	۱۸۳۳/۳۰	۱۰۴- مکزیک
6/50	۱۳۱- کیت و نوی	۹۰	۱۰۵- مالدیوا
۱۱	۱۳۲- سنت لوزیا	۳۵/۱۰	۱۰۶- موزامبیک
9	۱۳۳- سنت وینسنت	۳۳۷/۹۰	۱۰۷- مراکش
۱۰	۱۳۴- سنت مارینو	۵۴	۱۰۸- موریتانیا
2/50	۱۳۵- سانتو توم و پرنسیپ	۱۸۳/۹۰	۱۰۹- میانمار
51۳۰/۶۰	۱۳۶- عربستان سعودی	99/۶۰	۱۱۰- تایلند
۱۱۸/۹۰	۱۳۷- سنگال	۵۴	۱۱۱- نیپال
9	۱۳۸- سی چاد	۳۳۳۳/۳۰	۱۱۲- هند
2۷/۹۰	۱۳۹- سیرالئون	۶5۰/۱۰	۱۱۳- نیوزیلند
۳2۷/۶۰	۱۴۰- سنگاپور	96/۱۰	۱۱۴- نیکاراگوا
۳2۷/۳۰	۱۴۱- اسلواکی	۳۸/۳۰	۱۱۵- نیجر
۱5۰/5۰	۱۴۲- اسلونی	۱۳۸۱/۶۰	۱۱۶- نیجریه
۷/5۰	۱۴۳- جزایر سلیمان	۱۱۰۳/۶۰	۱۱۷- لیبی
۳5/۳۰	۱۴۴- سومالی	۱۱۹/۳۰	۱۱۸- عمان
۱۳52/۳۰	۱۴۵- آفریقای جنوبی	۷5۸/۳۰	۱۱۹- پاکستان
۱۳۳5/۶۰	۱۴۶- اسپانیا	۱۳۹/۶۰	۱۲۰- پاناما
۳۰۳/۶۰	۱۴۷- سری لانکا	۷۳/۱۰	۱۲۱- وائینگتون
۱2۹/5۰	۱۴۸- سودان	۶۳/۱۰	۱۲۲- پاراگوئه
۳5/۳۰	۱۴۹- سوری نام	۳6۶/۱۰	۱۲۳- پرو
۳9/5۰	۱۵۰- سورینام	۶۳۳/۳۰	۱۲۴- فیلیپین
۱6۱۴	۱۵۱- سوئد	9۸۸/5	۱۲۵- یمن
۳۳۷۰/۳۰	۱۵۲- سوئیس	55۷/۶۰	۱۲۶- بریتانیا
۱۳۹/۱۰	۱۵۳- سوریه	۱۹۰/5۰	۱۲۷- قطر
۴۰	۱۵۴- تاجیکستان	۷5۳/۱۰	۱۲۸- رومانی
۱۳۶/۹۰	۱۵۵- تانزانیا	۳۳۱۳/۹۰	۱۲۹- روسیه

اعضای صندوق و میزان سهمیه آن‌ها در پایان آوریل 1993

میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور	میزان سهمیه (به میلیون SDR)	نام کشور
		573/9-	۱۵۶- تایلند
۱۷۶/۸-	۱۷۲- ویتنام	54/3-	۱۵۷- تونگو
۸/۵-	۱۷۳- سومالی غربی	5	۱۵۸- تونکا
۱۷۶/۵-	۱۷۴- یمن	236/۸-	۱۵۹- ترینیداد و توباگو
-	۱۷۵- یوگسلاوی	3۰۶	۱۶۰- تونس
۲۹۱	۱۷۶- زئیر	6۴۲	۱۶۱- ترکیه
3۷-/3-	۱۷۷- زامبیا	3۸	۱۶۲- ترکمنستان
26۱/3-	۱۷۸- زیمبابوه	۱33/9-	۱۶۳- لوگاندا
۱۱/۵	۱۷۹- ارجنتره	99۷/3-	۱۶۴- اوکراین
		392/۱-	۱۶۵- امارات متحده عربی
		۷۴۱۴/۶-	۱۶۶- بریتانیا
			۱۶۷- آمریکا
		26526/۸-	(ایالات متحده)
		335/3-	۱۶۸- لوزوگوئه
		۱۹۹/۵-	۱۶۹- لوزبستان
		۱۲/۵-	۱۷۰- وناواتو
		۱۹5۱/3-	۱۷۱- ویتروکلا

تعهدات اعضاء

تعهدات اعضاء به دو دسته تقسيم مي‌شود، يكي تعهدات خاص و ديگري تعهدات عام.

الف) تعهدات خاص

از آنجا که هدف اصلي از تشکيل صندوق بين‌المللي پول ايجاد یک نظام با ثبات پولي بين‌المللي بوده تا کشورها بتوانند در سايه چنین نظامي به آساني به مبادله کالا، خدمات و سرمايه بپردازد، از اينرو هر یک از کشورهاي عضو صندوق متعهد مي‌باشند که با صندوق بين‌المللي پول و ساير اعضاء در برقراري ترتيبات منظم ارزي و ثبات نرخها همکاري کنند. در اين رابطه موارد خاصي مطرح است که اعضاي صندوق ملزم به

رعایت آنها می‌باشند

موارد خاص

اعضای صندوق می‌بایست در اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و مالی متناسب با رشد منظم اقتصادی منطبق با ثبات قیمت‌ها کوشش نمایند.

هر یک از کشورهای عضو صندوق می‌باید در ایجاد یک نظام پولی مناسب و تقویت مبانی اقتصادی و مالی از بروز اختلافات زیان‌بخش جلوگیری نمایند.

اعضای صندوق می‌باید نوعی سیاست‌های ارزی را اتخاذ کنند که متناسب با تعهدات تعیین شده از طرف صندوق بین‌المللی پول باشد.

تعهدات اعضا

ب) تعهدات عام

هر یک از کشورهای عضو صندوق بین‌المللی پول علاوه بر تعهداتی که در هر مورد از مواد اساسنامه صندوق دارند متعهد به رعایت موارد عمومی زیر نیز می‌باشند:

🌐 اجتناب از اعمال محدودیت در مورد پرداخت‌های جاری

🌐 قبول قابلیت تبدیل موجودیهای خارج از کشور عضو

🌐 اجتناب از اقدامات تبعیضی و رویه‌های چند نرخ

🌐 دادن آمار و اطلاعات در حد مقدمات در زمینه‌های زیر:

موارد تعهد آمار و اطلاعات

■ موجودی رسمی طلا و ارز در داخل و خارج از کشور

■ موجودی طلا و ارز نزد موسسات بانکی و مالی (غیر از موسسات

رسمی) در داخل و خارج از کشور

■ تولید طلا

■ صادرات و واردات طلا با قید کشور های مقصد و مبدأ

■ کل صادرات و واردات کالا با ذکر ارزش آنها بر حسب پول کشور های

مقصد و مبدأ

موارد تعهد آمار و اطلاعات

■ موازنه پرداختها شامل تجارت کالا و خدمات، معادلات طلا، انتقالات سرمایه و سایر

اقلام

■ سرمایه‌گذاری کشورهای دیگر در کشور مربوطه و سرمایه‌گذاری خارج از کشور

عضو

■ درآمد ملی

■ شاخص قیمت شامل شاخص بهای کالاها در بازار عمده‌فروشی و خرده‌فروشی و قیمت

کالاهای صادراتی و وارداتی

■ نرخ خرید و فروش ارز

■ کنترل‌های ارزی

هیئت نمایندگان

عالیترین مرجع تصمیم‌گیری در صندوق بین‌المللی پول، هیئت نمایندگان می‌باشد این هیئت از یک نماینده اصلی (رئیس بانک مرکزی یا وزیر دارایی) و یک عضو علی‌البدل که توسط نمایندگان اصلی انتخاب نمی‌شوند و می‌توانند پست خود را تا معرفی نماینده بعدی حفظ نمایند، هیئت نمایندگان دارای تمام قدرت و اختیارات لازم است به استثنای آنهایی که مطابق با اساسنامه صندوق به هیئت مدیره واگذار شده است.

هیئت مدیره

طبق اساسنامه صندوق بین‌المللی پول اداره امور و عملیات کلی به عهده هیئت مدیره است. هیئت مدیره مرکب از مدیرعامل و تعدادی مدیر اجرایی است. ریاست هیئت مدیره با مدیرعامل است. انتخابات عمومی هیئت مدیره هر دو سال یکبار انجام می‌شود و برای پرکردن پستهای خالی، انتخابات میان دوره‌ای نیز بطور فوق‌العاده انجام می‌شود. انتخاب مدیرعامل صندوق و انتصاب مربوط به کمیته‌ها از جمله وظایف مدیران اجرایی است.

طبق اساسنامه صندوق، پنج کشور عضو که بالاترین سهمی در صندوق را دارا می باشند، پنج مدیر انتصاب می کنند. در حال حاضر این پنج مدیر توسط کشورهای آلمان، آمریکا، انگلستان، فرانسه و ژاپن انتصاب شده اند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

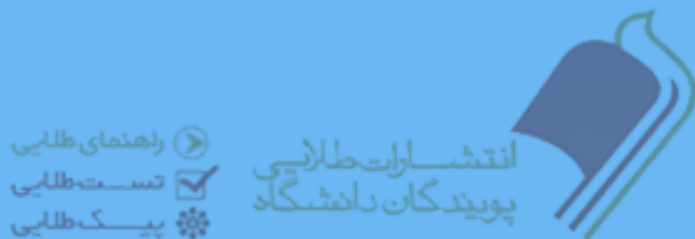
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

گروه کشورها

برای تشکیل گروه کشورها به منظور تعیین مدیر اجرایی، هیئت مدیره صندوق بین‌المللی پول ضابطه مدون و خاصی را تدوین نکرده است ولی به طور کلی به لحاظ تجربی در تشکیل گروهها عوامل گوناگونی از قبیل ملاحظات جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی، ملیت و زبان رسمی دخالت داشته‌اند.

www.bookgolden.com

عوامل تشکیل گروه ها

الف) ملاحظات جغرافیایی

این عامل اگرچه مورد ملاحظه بوده است ولیکن به هیچ وجه عامل مطلق و تعیین کننده‌ای نبوده است. برای مثال، گروه اوگاندا دربرگیرنده هفده کشور است که تماماً در قاره آفریقا واقع شده‌اند، در صورتی که گروه کانادا علاوه بر اینکه کشورهای آمریکای لاتین و حوزه اقیانوس آرام را در بر می‌گیرد شامل ایرلند جنوبی نیز می‌شود که به لحاظ جغرافیایی

فاصله زیادی با کانادا که مدیریت این گروه را عهده‌دار است، دارد.

عوامل تشکیل گروه ها

ب) ملاحظات سیاسی و اقتصادی

تجربه نشان داده است که ملاحظات سیاسی و اقتصادی در تشکیل گروه‌های صندوق بین‌المللی پول از عوامل عمده می‌باشد و لیکن در برخی از موارد به دلیل بوجود آمدن تحولات اساسی سیاسی در بعضی کشورها، تضادهای عمیق سیاسی و اقتصادی مشهودی در مناسبات اعضای برخی گروه‌ها به چشم می‌خورد.

عوامل تشکیل گروه ها

ج) عامل ملیت

این عامل در تشکیل بعضی گروههای صندوق بین المللی پول دخیل بوده است مانند گروه لیبی.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عوامل تشکیل گروه ها

(د) زبان رسمی

عامل دیگری که کشورهای عضو صندوق را در یک گروه گرد آورده است زبان رسمی می باشد برای مثال کشورهای اسپانیولی زبان امریکای لاتین در گروه مکزیک و برزیل استقرار یافته اند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کمیته 20

وضع مغشوش سیستم پولی جهان پس از لغو قابلیت تبدیل دلار به طلا در اوت 1971، موجب گردید که هیئت نمایندگان صندوق بین‌المللی پول، اصلاح سیستم پولی برتن وودز را به عهده هیئت مدیره صندوق واگذار نماید. به همین منظور کمیته‌ای در ژوئیه 1972 مرکب از 20 نماینده انتخابی یا انتصابی در سطح وزیر یا پست مشابه و با روش انتخاب مدیران اجرایی تشکیل گردید و اولین جلسه آن در 20 سپتامبر 1972 در

واشنگتن تشکیل شد. این کمیته به کمیته 20 معروف شد.

کمیته موقت

کمیته موقت در 20 اکتبر سال 1974 در جلسه سالیانه هیأت نمایندگان بوجود آمد. این کمیته توصیه‌ها و گزارشات خود را در مورد وظایف هیئت نمایندگان در موارد زیر تهیه و تنظیم می‌کند:

■ نظارت بر مدیریت و تنظیم سیستم پولی بین‌المللی

■ ملاحظات در مورد پیشنهادات هیئت مدیره در مورد اصلاح اساسنامه

■ مقابله با خطراتی که سیستم پولی بین‌المللی را تهدید می‌کند

کمیته توسعه

کمیته توسعه در سال 1974 بنا به پیشنهاد و توصیه کمیته 20 تشکیل گردید. این کمیته مأمور بررسی انتقال منابع و ارائه طریق کمکهایی بلندمدت به کشورهای در حال توسعه به خصوص آنهایی که دارای مشکلات شدید تراز پرداختها هستند، شد. اعضای این کمیته از بین هیئت نمایندگان صندوق و بانک جهانی متشکل از وزیران و یا افراد هم تراز آنها انتخاب می‌شوند.

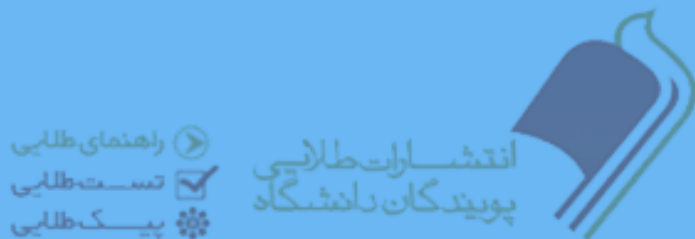
انتخاب اعضاء

روش انتخاب به این ترتیب است که هر کشور یا گروه کشورها که یک مدیر اجرایی انتخاب می‌کنند می‌توانند یک عضو و هفت (7) دستیار برای کمیته توسعه انتخاب کنند. رئیس بانک جهانی و مدیر عامل صندوق نیز در جلسات کمیته توسعه شرکت می‌کنند.

مدیر عامل و کارکنان

مدیر عامل صندوق بین‌المللی پول توسط هیئت مدیره برای پنج سال انتخاب می‌شود. حداقل سن وی باید 65 و حداکثر 70 باشد و به طور سنتی، معمولاً مدیر عامل صندوق از اتباع کشورهای اروپایی صندوق انتخاب می‌شود.

www.bookgolden.com

قائم مقام مدیر عامل

انتخاب قائم مقام مدیر عامل صندوق نیز به عهده هیئت مدیره است و از نظر سازمانی ارتباط مشخصی با سایر قسمتهای صندوق ندارد. قائم مقام به عنوان معاون مدیر عامل عمل می‌کند و معمولاً از ایالات متحده آمریکا انتخاب می‌شود و معمولاً مدیر یک دوره قبل آمریکا در صندوق بین‌المللی پول است.

ادارات و دواير صندوق

صندوق داراي پانزده اداره، پنج قسمت عملياتي، سه بخش خدمات ويژه و اطلاعات آماري و پنج بخش منطقه‌اي شامل آفريقا، آسيا، اروپا، خاورميانه و منطقه غرب است. وظيفه ادارات اين پنج منطقه عمدتاً عبارت است از بررسي وضع اقتصادي ممالک تحت حيطه آنها و تنظيم توصيه‌هاي اقتصادي براي ارائه به کشورهاي ذيربط در جهت تأمين اهداف صندوق طبق اساسنامه آن آمده است.

اداره امور مالي

اداره امور مالي، عهده‌دار بررسي جنبه‌هاي مالي برنامه‌هاي تثبيت اقتصادي صندوق است و به کشورهاي عضو و خاصه کشورهاي در حال توسعه کمکهاي کارشناسي و فني مي‌دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اداره حقوقي

اداره حقوقي، مسئول مسائل حقوقي و قضايي صندوق است. اين اداره همچنين به ديگر سازمانهاي بين المللي و كشورهاي عضو، كمكهاي كارشناسي و فني حقوقي ارائه مي دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اداره بررسی‌ها

اداره بررسی‌ها، مسئول تحقیق درباره مسائل و سیاست‌های پولی بین‌المللی است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اداره خزانة

اداره خزانة، مسئول تنظيم سياست عمومي صندوق و خاصة سياستهاي مالي صندوق است. اين ادره كليۀ عمليات مالي و معاملات اداره امور عمومي، اداره حق برداشت مخصوص، حسابهاي اداره شده و جوه امني را تحت كنترل و نظارت دارد. هزينههاي اداري صندوق توسط اين اداره پرداخت مي شود و حسابها و اسناد مالي صندوق در اين اداره نگهداري مي شود.

اداره دبیرخانه

اداره دبیرخانه، مسئول اداره دفاتر هیأت اجرایی و به ویژه رابطه میان مدیران اجرایی و هماهنگ کننده برنامه کاری کارکنان و مدیران است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

دفتر کامپیوتر

دفتر کامپیوتر، خدمات کامپیوتری از جمله تجزیه و تحلیل سیستم‌ها، برنامه‌نویسی، تنظیم اسناد و آموزش استفاده از کامپیوتر به کارکنان را عهده‌دار است.

دفتر زبان‌هاي خارجي

دفتر زبان‌هاي خارجي، عهده‌دار ارائه خدمات آموزشي، ترجمه، تفسير و خدمات مشابه به مديريت و کارکنان صندوق است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اداره آمار

اداره آمار، مسئول نگهداري اطلاعات گوناگون مورد نیاز در نشریات صندوق، توسعه روشها و مفاهيم آماری و ارائه کمکهاي کارشناسي به ممالک عضو است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

دفتر نمایندگی اروپایی

دفتر نمایندگی اروپایی صندوق که در پاریس قرار دارد عمدتاً بعنوان رابط صندوق با اروپا عمل می‌کند. دفتر نمایندگی صندوق در ژنو بعنوان رابط صندوق با سازمانهای بین‌المللی مستقر در ژنو، بویژه گات و انکتاد فعالیت می‌نماید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

دفتر نمایندگی سازمان ملل

دفتر نمایندگی سازمان ملل، بعنوان رابط صندوق بین‌المللی پول با سازمان ملل فعالیت دارد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

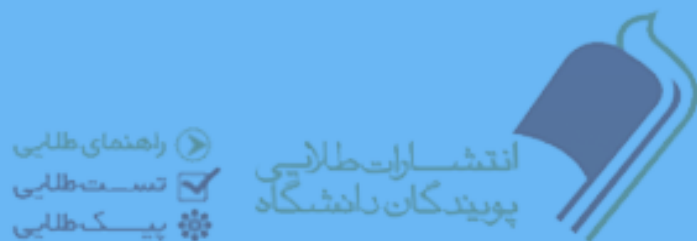
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

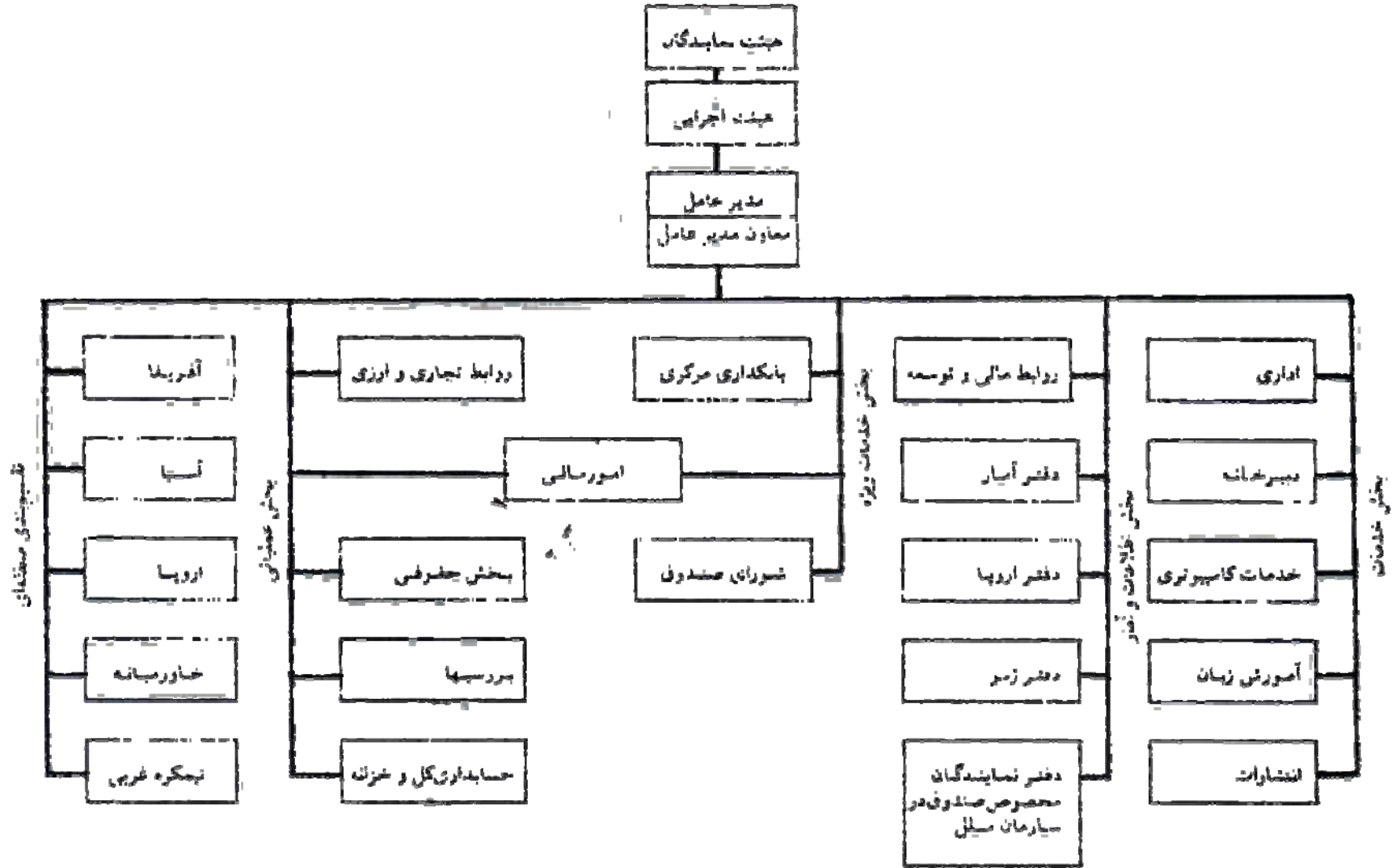
دفتر حسابرسی داخلی

دفتر حسابرسی داخلی، صندوق هم درستی و صحت و سقم کاربرد کنترل‌های اداری و مالی و روش‌های مورد استفاده صندوق را بررسی و به مدیران صندوق گزارش می‌کند.

www.bookgolden.com

نمودار سازمانی صندوق بین‌المللی پول

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

حق برداشت مخصوص

تا پیش از جنگ جهانی اول، طلا بعنوان سبیل قدرت جهانی شناخته می‌شد. لیکن جنگ جهانی اول سرآغاز تضعیف نقش طلا بعنوان معتبرترین پول جهانی بود. در این زمان احتیاج شدید طرفین جنگ به نشر اسکناس جهت برآوردن احتیاجات جنگی از یک سو و محدود بودن عرضه طلا از سوی دیگر سبب شد تا طرفین، سیستم پایه طلا را نادیده بگیرند.

قوانین جدید برای رفع مشکل

در سال 1934 آمریکا برای رفع مشکل و ترمیم و تثبیت دلار، قوانین جدیدی وضع کرد.

قوانین جدید عبارت بودند از:

- لغو قابلیت تبدیل دلار به طلا جز توسط بانکهای مرکزی جهان
- موظف کردن مردم آمریکا به تحویل طلا و سکه‌های طلایی خود به دولت آمریکا و غیر قانونی اعلام کردن استفاده از طلا بعنوان پول در ایالات متحده آمریکا
- کاهش ارزش دلار به میزان 40 درصد

طبق قرارداد برتن وودز پولهای کشور جهان و تنها عامل باثباتی که باقی مانده بود یعنی دلار آمریکا به یکدیگر پیوند داده شد. طلا از یک طرف نتوانسته بود که نقدینگی لازم را برای رشد اقتصادی فراهم کند و از طرف دیگر ذخائر طلای کشورهای پیشرفته جهان بطور فاحشی نابرابر بود و این امر هدفهای کنفرانس برتن وودز را در زمینه از میان برداشتن بیکاری و رکود اقتصادی در کشورهای مختلف خدشه‌دار می‌ساخت. اما نقش طلا را در سیستم پول جهان نمی‌شد نادیده گرفت و برای حل این مسئله در کنفرانس برتن وودز قرار شد که دلار آمریکا بعنوان پول بین‌المللی برابر با اونس طلا (دلار 35 = یک اونس طلا) شناخته شود.

سیستم پولی مبنی بر نتایج این کنفرانس

■ دلار بعنوان پول کلیدی در نظام برتن وودز انتخاب شده که ارزش کلیه پولها بر حسب آن سنجیده می‌شود.

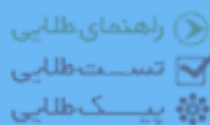
■ دلار باید خود را بر حسب طلا تعریف شده، قابل تبدیل به طلا بوده و ورود و خروج طلا از و به آمریکا آزاد می‌بود.

■ در این نظام نرخ ارز ثابت بود اما می‌توانست به میزان درصد تغییر کند.

■ برداشتن محدودیتهای ارزی بین کشورها و توافق بر سر ایجاد صندوق بین‌المللی پول جهت کمک به کشورهایی که به طور موقت دچار مشکلات مالی بودند.

اصلاح نظام پولي بين المللي

به هر حال در کنفرانس جامائیکا که در ژانویه 1976 در کینگستون (پایتخت جامائیکا) با شرکت نمایندگان 128 کشور عضو برگزار شد پیشنهادهای به منظور اصلاح نظام پولي بين المللي مطرح شد و به عنوان دومین اصلاحیه اساسنامه صندوق بين المللي پول از اول آوریل 1978 به اجرا گذاشته شد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

مطابق اصلحیه جامائیکا

■ سیستم نرخ ارز شناور قانونی اعلام شد و هر کشور می‌توانست به دلخواه خود نرخ برابری پولش را تعریف کند.

■ قیمت رسمی طلا منسوخ شد و نقش طلا به عنوان وسیله پرداخت بین صندوق بین‌المللی پول و اعضای آن از بین رفت.

■ حق برداشت مخصوص (SDR) به عنوان دارایی ذخیره‌ای اصلی در

سیستم پولی بین‌المللی در نظر گرفته شد و دامنه کاربرد آن وسعت یافت.

ارزش گذاري حق برداشت مخصوص

در ابتداء یک واحد حق برداشت مخصوص (SDR) معادل یک دلار و یا سی و پنج (35) واحد حق برداشت مخصوص (SDR) برابر یک اونس طلاي خالص بود اما از سال 1974 به بعد، براي محاسبه هر واحد حق برداشت مخصوص میانگین وزني سبدي از ارزهاي مختلف در نظر گرفته شد. در ضمن، ارزش حق برداشت مخصوص (SDR) به طور روزانه به وسیله صندوق بين المللي پول محاسبه و اعلام مي شود.

کاربرد حق برداشت مخصوص (SDR)

اولین کاربرد آن «تعیین و تشخیص» بود. به این معنا که شرکت کننده‌ای در طرح حق برداشت مخصوص را که دارای وضعیت موازنه پرداختها و رشد ذخیره‌های قوی بود «تعیین» می‌کرد تا ارزش مورد نیاز را جهت تبادل با مقدار معینی از موجودیهای حق برداشت مخصوص (SDR) که کشور دیگری خواهان تبدیل آن بود فراهم کند. به علاوه، مشارکت کنندگانی در طرح مربوطه تعهد می‌کردند تا آنجا که داراییهای حق برداشت مخصوص (SDR) آنها کمتر از سه برابر کل تخصیصهای حق برداشت مخصوص (SDR) آنان باشد، موجودیهای حق برداشت مخصوص (SDR) را از این طریق قبول کنند.

کاربرد حق برداشت مخصوص (SDR)

دومین کاربرد حق برداشت مخصوص (SDR) استفاده در معاملات با صندوق بود. برای مثال کشورهای عضو می‌توانستند که (البته هم اکنون نیز می‌توانند) خرید و فروشهای ارزی خود را با صندوق بین‌المللی پول به وسیله حق برداشت مخصوص (SDR) انجام دهند.

کاربرد حق برداشت مخصوص (SDR)

سومین کاربرد آن، فروش حق برداشت مخصوص در مقابل ارز از طریق توافق با یک مشارکت کننده در طرح حق برداشت مخصوص بود.

در فاصله زمانی دسامبر 1978 و مارس 1980 صندوق بین‌المللی پول تصمیماتی را اتخاذ نموده که بر اساس آنها کاربرد موجودیهای حق برداشت مخصوص (SDR) افزایش یافت.

این موارد اضافی کاربرد عبارت بود از:

■ استفاده از حق برداشت مخصوص در دادن وام

■ استفاده از حق برداشت مخصوص در تسویه تعهدات مالی

■ استفاده از حق برداشت مخصوص در تضمین تعهدات مالی

■ استفاده از حق برداشت مخصوص در اعطای کمکهای بلاعوض

تخصیص و القای حق برداشت مخصوص

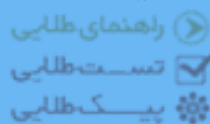
طبق مقررات، صندوق بین‌المللی پول می‌تواند با تخصیص حق برداشت مخصوص (SDR) نقدینگی بیشتر بوجود آورد. این تخصیص به نسبت سهمیه هر یک از اعضاء خواهد بود. صندوق بین‌المللی پول نمی‌تواند حق برداشتها را به خود اختصاص دهد.

طبق اساسنامه صندوق، در تخصیص حق برداشت مخصوص باید دو عامل مهم در نظر گرفته شود:

● نیاز جهان از نظر بلند مدت به تکمیل و افزایش ذخائر و نقدینگی، به شرط آنکه افزایش نقدینگی جهانی باعث تورم نشود.

● کوشش به منظور جا انداختن حق برداشت مخصوص به عنوان یک پول بین‌المللی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

معمولاً تصمیم‌گیری برای تخصیص حق برداشت مخصوص (SDR) برای یک دوره متوالی پنج ساله صورت می‌گیرد. تخصیص به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

● مدیر عامل صندوق بین‌المللی پول پیشنهاد تخصیص حق برداشت مخصوص (SDR) را شش ماه قبل از اجرای برنامه تخصیص ارائه می‌دهد. وی باید قبلاً مطمئن شود که پیشنهادش را اعضاء قبول خواهند کرد.

● هیئت مدیره طرح را بررسی می‌کند.

سیستم رأی‌گیری

سیستم رأی‌گیری در صندوق بسیار پیچیده است و در موارد خاص از فرمولهای مختلفی استفاده می‌شود. اما به هر حال میزان رأی در صندوق بین‌المللی پول بستگی به سهمیه هر عضو دارد. هر عضو دارای 250 رأی اولیه بعلاوه یک رأی برای هر یکصد هزار SDR (حق برداشت مخصوص) سهمیه در صندوق است.

وظایف صندوق بین‌المللی پول

صندوق بین‌المللی پول به عنوان موسسه‌ای تلقی شده و می‌شود که وظیفه نظارت بر مقررات بین‌المللی پولی و جریانات ارزی را بر عهده دارد. این وظیفه خود شامل بخش‌های مختلفی است که عبارتند از:

● فعالیت قانونی صندوق در امر نظارت بر توافقی‌های ارزی اعضا

● حمایت مالی مشروط از کشورها به هنگام بروز مشکلات در تراز پرداخت‌ها

● کمک‌های فنی صندوق به اعضا

حوزه فعالیت قانونی صندوق بین‌المللی پول در امر نظارت بر
توافقهای ارزی اعضا که شامل موارد زیر است:

• وظایف تنظیم‌کنندگی صندوق

• تعیین ارزش و نرخ برابری

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

وظایف تنظیم‌کنندگی صندوق

اساسنامه صندوق بین‌المللی پول اختیاراتی به این مؤسسه داده است، هدف از دادن چنین اختیاراتی کمک به ترویج اهداف صندوق در زمینه ایجاد سیستم آزاد و تجاری و پرداختها بوده است.

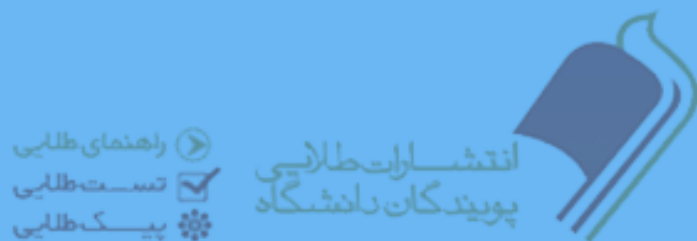
اختیارات داده شده شامل تأثیر نظرات صندوق در مورد سیاستها و روشهایی است که
اعضاء در مورد نرخهای ارز و پرداختها و موضوعات مربوطه اتخاذ می‌نمایند که به
شرح زیر است:

■ ترتیبات ارزی

■ نظارت بر ترتیبات ارزی

■ اجرای سیستمهای ارزی

■ مشاوره

www.bookgolden.com

مشاوره

صندوق جهت انجام وظایف خویش بخصوص در مورد نظارت و استفاده از منابعش باید اطلاعات به هنگام و جدیدی از موقعیت اقتصادی و سیاستهای اقتصادی اعضایش داشته باشد. این مشاوره‌ها سه نوع است، منظم، خاص و تکمیلی. انجام این مشاوره‌ها طبق ماده 4 از اساسنامه صندوق الزامی است.

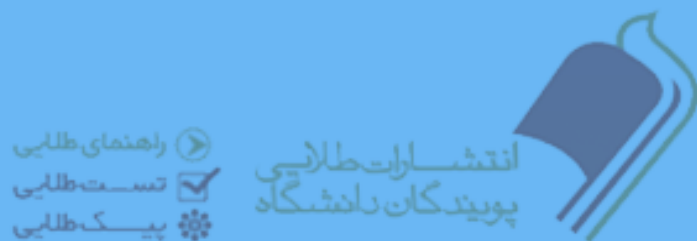
مزایای مشاوره

این مشاوره و کسب اطلاعات برای کشور عضو به دو جهت مفید هستند:

■ زمانی که کشور عضو درخواست استفاده از منابع مالی صندوق یا تغییر در ترتیبات ارزی دارد، صندوق برای اظهار نظر یا اعلام موافقت با درخواست فوق باید بطور کلی اوضاع اقتصادی کشور مزبور را مطالعه کند.

■ به مقامات کشورهای عضو در تدوین سیاستهای کلان اقتصادی کمک می‌کنند.

جمهوری اسلامی ایران پس از دوازده سال در فوریه 1995 (بهمن ماه 1368)، مه 1990 (اردیبهشت 1370) و مه 1992 (اردیبهشت 1371) سه مشاوره اقتصادی با صندوق بین‌المللی پول انجام داده است.

www.bookgolden.com

مراحل انجام مشاوره

■ توافق با کشور عضو در مورد تاریخ مناسب برای بازدید هیئت کارشناسان صندوق بین‌المللی پول از کشور.

■ تشکیل هیئت کارشناسان. گروه کارشناسان صندوق معمولاً شامل 5 نفر متشکل از یک یا چند اقتصاددان از اداره منطقه مربوطه، یک منشی و چند کارشناس از ادارات تخصصی صندوق است.

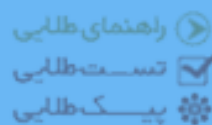
■ تهیه گزارشی در مورد تحولات اقتصادی اخیر کشور عضو توسط هیئت کارشناسی.

■ ارسال پرسشنامه‌هایی به کشور عضو قبل از اعزام هیئت کارشناسی.

مراحل انجام مشاوره

■ تهیه خلاصه گزارش که شامل چارچوب موضوعی و دستور کار هیئت اعزامی است. این خلاصه گزارش حاوی مطالبی در خصوص اوضاع ارزی، مالی، اقتصادی و سیاستهای کشور عضو است و همچنین شامل رؤس اصلی مطالب است که هیئت قرار است آنها را توصیه کند و با مقامات دولتی با توسل به آمارهای موجود به بحث بپردازد. این گزارش قبل از عزیمت هیئت کارشناسی، در ادارات ذیربط مطالعه می‌شود.

■ برنامه کار هیئت اعزامی توسط مدیر عامل صندوق و یا قائم مقام وی مطالعه و به تصویب خواهد رسید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

■ اعزام هیئت کارشناسان به کشور مورد نظر

مراحل انجام مشاوره

■ هیئت در طی دو تا سه هفته اقامت در کشور عضو با طیف وسیعی از مقامات، وزراء، سازمانها و شرکتهای دولتی و بانک مرکزی در سطوح کارشناسی و سیاست‌گذاری ملاقات خواهد داشت. با موافقت مقامات کشور عضو هیئت می‌تواند با مؤسسات مالی و تجاری بخش خصوصی نیز ملاقات کند.

■ کار هیئت در دو مرحله انجام می‌شود. مرحله اول دریافت آمار و اطلاعات و مرحله دوم بحث‌هایی است که با مقامات دولتی در مورد مسایل و مشکلات موجود و راه‌حلهای آن صورت می‌گیرد و به سیاستها مرتبط است.

■ هیئت اعزامی گزارشی از بحث‌های مشاوره‌ای خود به هیئت مدیره صندوق ارائه می‌دهد و طی آن نکاتی را که هیئت مدیره برای ارزیابی سیاستهای نرخ ارز عضو بدان نیاز دارد، ارزیابی کرده و به مقامات کشور مربوطه ارائه می‌نماید.

منابع مالي صندوق بين المللي پول

■ سهمیه‌های پرداختی اعضا

■ منابع استقراضي

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

به هر حال صندوق بین‌المللی پول به منظور از بین بردن مشکلات ناشی از عدم بازپرداخت بدهی‌های اعضا، اقداماتی مانند زیر انجام داده است:

✓ جلوگیری از ایجاد بدهی جدید برای این اعضا

✓ بالا بردن میزان وثیقه در اعطای تسهیلات

✓ تعیین معیارهایی برای اینکه چنانچه کشوری تعهدات خود را انجام

ندهد، به اجرا درآید.

ساختار مالي صندوق بين المللي پول

■ بخش عمومي

■ بخش حق برداشت مخصوص

■ بخش حسابهاي اداري

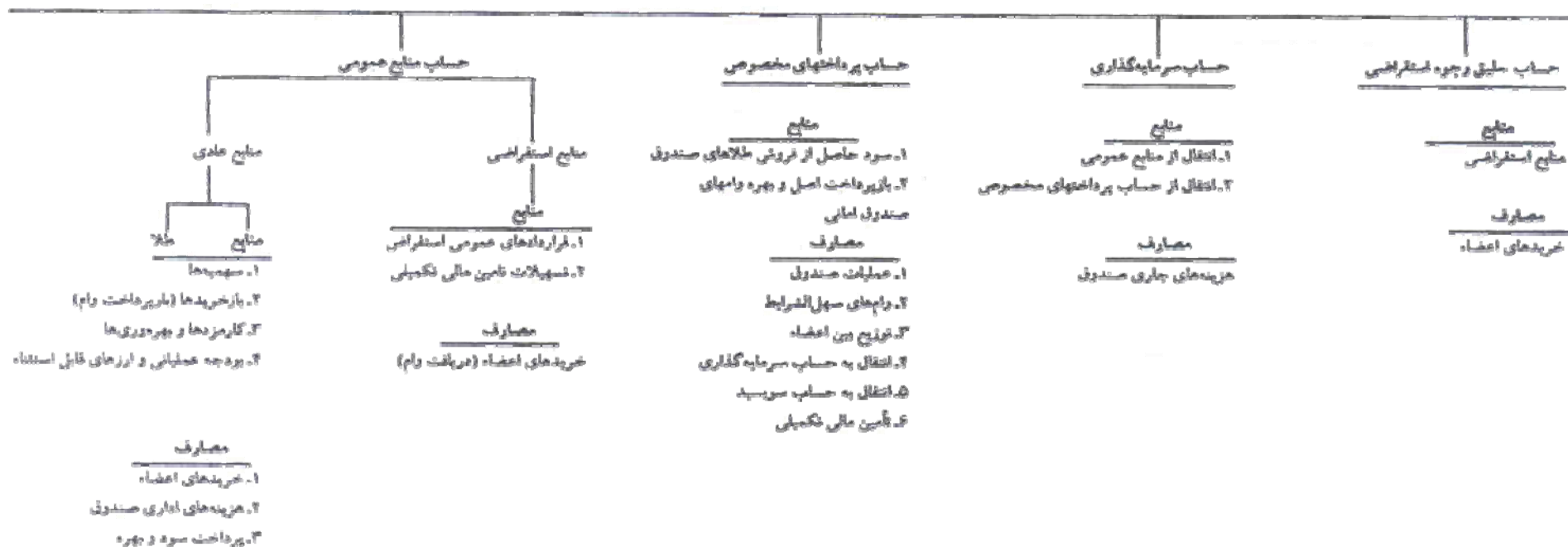
راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

ساختار مالی صندوق بین المللی پول ، بخش عمومی

معاملات صندوق

کشورهای عضو صندوق بین‌المللی پول تحت شرایط زیر می‌توانند پول ملی خود را با پول سایر اعضا مبادله نمایند:

■ این امر به منظور رفع یا تعدیل کسری تراز پرداختها و یا کسری ذخائر ارزی باشد.

■ موارد مصرف در راستای سیاستهای صندوق بین‌المللی پول باشد.

صندوق بین‌المللی پول برای تأمین موجودی خود از پول هر یک از اعضا به یکی از دو طریق زیر عمل کند:

■ به کشور عضو پیشنهاد می‌کند که از پول خود به صندوق وام دهد و یا اجازه دهد به پول او از سایر اعضا وام بگیرد.

■ از عضو بخواهد پول خود را در ازای حق برداشت مخصوص (SDR) که در حساب منابع عمومی نگهداری می‌شود، به صندوق بفروشد.

انواع اعتبارات و تسهیلات مالی صندوق

منابع مالی صندوق بین‌المللی پول از طریق «حساب منابع عمومی» با عنوان‌های مختلفی از سیاست‌ها و تسهیلات مالی صندوق، در اختیار کشورهای عضو قرار می‌گیرد. عناوین گوناگون این تسهیلات و سیاست‌ها ناشی از تفاوت‌های موجود در نوع مسئله، شرایط اعطای وام‌ها و شرایط بازپرداخت آنها است.

انواع اعتبارات و تسهیلات مالی صندوق بین‌المللی پول

- ترانش ذخیره
- ترانش اعتباری
- ترتیبات احتیاطی
- تسهیلات مالی گسترده
- تسهیلات مخصوص

- سیاست بسط دسترسي به منابع صندوق
- تامین مالي بدهي و کاهش اصل و فرع بدهي
- تسهیلات تعديل ساختاري (SAF)
- تسهیل تعديل ساختاري افزایش یافته
- توافق عمومي براي وامگيري
- تسهیل سیستماتیک دوره انتقال

ترانش اعتباري

ترانش نخست اعتباري

ترانش هاي اعتباري بالاتر

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

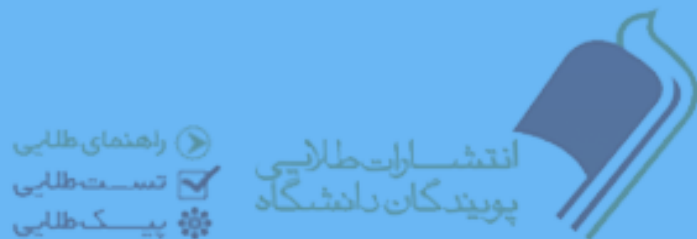
مهمترین تسهیلات مخصوص عبارتند از یک:

مهمترین تسهیلات مخصوص عبارتند از :

■ کمکهای اضطراری مربوط به بلایای طبیعی

■ تأمین مالی برای ذخائر مواد اولیه

■ تسهیل مالی جبرانی و احتیاطی

www.bookgolden.com

منابع مالی صندوق بین‌المللی پول از طریق برخی سیاستها و تسهیلات که در بخش قبل بدان پرداخته شد، در دسترس کشورهای عضو قرار می‌گیرد. شرایط عمومی استفاده از آنها عبارتند از:

► برابری دسترسی

► نیاز تراز پرداختها

► زمان مناسب برای استفاده از منابع صندوق بین‌المللی پول

► مشروط بودن اعطاء اعتبارات

► مرحله بندي اعطاي اعتبارات

ارتباط صندوق با سایر سازمانهای بین المللی

◆ سازمان ملل متحد

◆ بانک جهانی

◆ سازمان کشورهای آمریکایی (ODS)

◆ کمیته کشورهای آمریکایی

◆ جامعه اروپا (ES)

◆ سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)

◆ بانک بین المللی تسویه (BIS)

◆ بانک توسعه و مؤسسات مالی آفریقا، آسیا، آمریکای لاتین و آسیای غربی

◆ بانک توسعه قاره آمریکا (IOB)

◆ مؤسسات آسیای غربی (WASI)

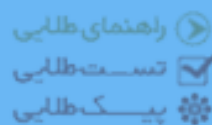
مزایای عضویت در صندوق بین‌المللی پول

✦ امکان استفاده از ترانژهای ذخیره، حق برداشت مخصوص (SDR)، منافع حاصل از فروش طلا(که بدون قید و شرط است).

✦ استفاده اعضاء از آمار، نشریات و گزارشهای صندوق بین‌المللی پول

✦ امکان استفاده از پروژه‌های آموزشی صندوق بین‌المللی پول به منظور تربیت کارشناس و تدوین موازنه پرداختها.

✦ کشورهای عضو در جلسه‌های صندوق از تازه‌ترین تصمیم‌گیریهایی مهم پولی و مالی جهان مطلع

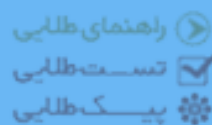
می‌شوند این اطلاعات بویژه برای کشورهای در حال توسعه می‌تواند بسیار مفید واقع شود. **پویندگان دانشگاه**

مزایای عضویت در صندوق بین‌المللی پول

✦ ایجاد فرصت‌های بحث و تبادل نظر در مورد مسائل اقتصادی با هیأت‌های اقتصادی صندوق.

✦ استفاده از نظرات و راهنمایی‌های کارشناسان صندوق بین‌المللی پول در کلیه مسائل پولی و به طور کلی در مسائل اقتصادی.

✦ در صورت فعال بودن در صندوق و آگاه شدن از مسائل بین‌المللی و بهره‌برداری مناسب از آنها، امکان دارد در میان مدت زمینه‌های لازم برای توسعه اقتصادی فراهم شود.

انتشارات طلایی
بویندگان، دانشگاه

✦ همبستگی و وابستگی اکثریت کشورهای جهان به یک جامعه پولی و مالی بین‌المللی.

www.bookgolden.com

معایب عضویت در صندوق بین‌المللی

◆ افزایش غیر اختیاری سهمیه.

◆ اتخاذ سیاست‌های ارزی مطابق با اهداف صندوق بین‌المللی پول که ممکن است به ضرر کشور باشد.

◆ نظارت کامل صندوق به عملکرد سیستم نرخ ارز.

◆ احتمال دارد در صورت استفاده از منابع مالی صندوق بین‌المللی پول، استقلال اقتصادی

و شاید استقلال سیاسی کشور عضو به خطر بیفتد زیرا کشورها هنگام استفاده از منابع

مالی صندوق مکلفند سیاست‌های اقتصادی خود را مطابق با توصیه‌های صندوق اتخاذ

نمایند.

معایب عضویت در صندوق بین‌المللی

◆ احتمال تعهد به تأمین ارز در حق برداشت مخصوص (SDR).

◆ الزام شرکت در بودجه عملیاتی صندوق در صورت وجود شرایط.

◆ صندوق بین‌المللی پول بدون توجه به نظام اقتصادی کشور عضو همواره سعی در

ارائه سیاستهایی بر پایه عدم محدودیتهای تجاری و ارزی و به طور کلی اقتصاد آزاد

دارد، چرا که صندوق طرفدار اقتصاد بازار است.

◆ ارائه پیشنهادات و سیاستهای اقتصادی مشابه به کشورهای عضو با نظامهای

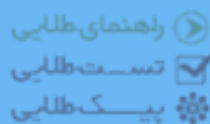
پویندگان دانشگاه
تست طلایی
پیک طلایی

www.bookgolden.com

اقتصادی متفاوت.

ایران و صندوق بین‌المللی پول

کشور ایران یکی از اعضای اصلی صندوق بین‌المللی پول است و بر اساس قانون «اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقدۀ در برتن وودز مربوط به تأسیس صندوق بین‌المللی پول و بانک بین‌المللی» مصوب ششم دی ماه 1324 مجلس شورای ملی به عضویت صندوق بین‌المللی پول درآمد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

از دیدگاه کلی می‌توان روابط ایران و صندوق بین‌المللی پول را از ابتدای عضویت ایران در صندوق تاکنون، به چهار مرحله تقسیم کرد:

✦ مرحله 1- مراحل اول مربوط به دوران بعد از جنگ جهانی دوم است.

✦ مرحله 2- مرحله دوم روابط ایران با صندوق از سال 1974 پس از افزایش شدید

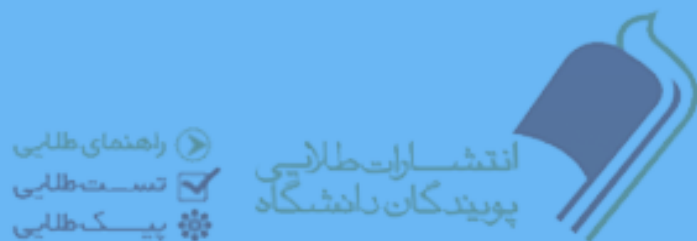
قیمت نفت و ایجاد مازاد قابل توجهی در حساب تراز پرداختهای کشورهای صادر

کننده نفت آغاز شد.

✦ مرحله 3- مرحله سوم مصادف با دوره انقلاب است.

✦ مرحله 4- در مرحله چهارم پس از دوازده سال، سه هیأت از کارشناسان اقتصادی صندوق بین‌المللی پول در فوریه 1990، مه 1991 و مه 1992، به منظور مشاوره اقتصادی ایران آمدند.

www.bookgolden.com

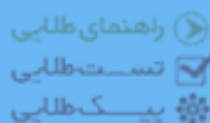
حسابهای صندوق نزد ایران

چنانکه قبلاً اعلام شد، صندوق بین‌المللی پول دارای حسابهایی نزد بانک مرکزی کشورهای عضو می‌باشد، بر همین اساس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نگره دارنده و حسابهای صندوق است. صندوق بین‌المللی ایران دارای سه حساب ریالی نزد بانک مرکزی ایران است. این سه حساب عبارتند از:

● حساب شماره 1

● حساب شماره 2

● حساب سفته‌های صندوق بین‌المللی پول

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

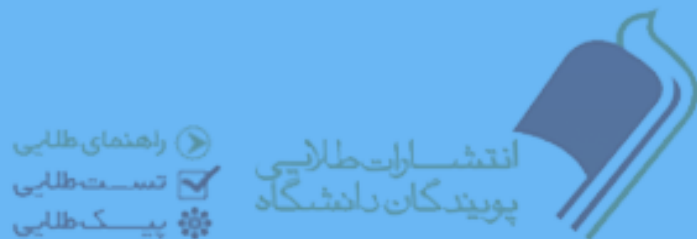
www.bookgolden.com

حساب شماره 1

حساب شماره 1 در واقع سپرده ریالی صندوق بین‌المللی پول نزد بانک مرکزی ایران است که وجوه مربوط به پرداخت از یک درصد کل سهمیه عضو، وجوه مربوط به برداشت از حساب سفته و واریز به این حساب، مبالغ مربوط به تعدیل موجودیهای حسابهای صندوق نسبت به تغییرات ریال به SDR (این مربوط به زمانی است که برابری ریال و SDR تغییر نماید و ثابت نباشد) و نهایتاً پرداخت افزایش سهمیه در ششمین دور افزایش

حساب شماره 2

حساب شماره 2 در واقع حساب جاري صندوق بين المللي پول به ريال نزد بانک مرکزي است که براي دريافت وجه نثريات و ساير مطالبات جزئي صندوق بين المللي پول از اشخاص حقيقي و حقوقي (دولتي يا خصوصي) بکار مي رود.

www.bookgolden.com

حساب سفته

حساب سفته مربوط به آن بخش از حق عضویت ایران در صندوق بین‌المللی پول می‌باشد که بر حسب ریال پرداخت شده است. بر طبق اساسنامه صندوق بین‌المللی پول آن قسمت از حق عضویت که به شکل پول ملی کشور عضو می‌باشد، بصورت سفته‌های بدون بهره، غیر قابل معامله و عندالمطالبه که بوسیله خزانه‌داری یا وزارت دارایی و یا بانک مرکزی عضو در وجه صندوق صادر شده است و در حساب مخصوصی به نام حساب سفته نگهداری می‌شود.

وامهاي دريافتي ايران از صندوق بين المللي پول

الف)پيش از انقلاب

کشور ايران تا سال 1974 جزء کشورهاي وام گیرنده از صندوق بين المللي پول محسوب مي شد. در سال 1974 به دليل افزايش قيمت نفت و سرازير شدن درآمدهاي ارزي ناشي از فروش نفت ايران از يك کشور وام گیرنده از صندوق به يك کشور وام دهنده به صندوق تبديل شد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

وامهائي دريافتي ايران از صندوق بين‌المللي پول

(ب) پس از انقلاب اسلامي

بعد از انقلاب اسلامي طي سالهائي 1357 ايران از صندوق بين‌المللي پول حتي در شرايطي كه نياز داشت وامي نگرفت و به صندوق نيز وامي نداد. دلايل انتخاب چنين سياسي از طرف جمهوري اسلامي ايران در قبال وامهائي صندوق ناشي از قوانين و قواعد شرعي اسلام و ايدئولوژي نظام مربوط بوده است.

دلایل وام نگرستن پس از پیروزی انقلاب اسلامی

■ الزامی بودن رعایت توصیه‌ها و سیاست‌های پیشنهادی صندوق بین‌المللی پول که عمدتاً در جهت آزادسازی اقتصاد کشور وام گیرنده می‌باشد جمهوری اسلامی ایران رعایت این گونه دستورالعملها را به صلاح مملکت نمی‌دانست.

■ بر اساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران استقراض از خارج و از جمله از صندوق بین‌المللی پول مشروط به تصویب مجلس شورای اسلامی است و مجلس شورای اسلامی نیز دریافت وام و استقراض از خارج را سبب ایجاد وابستگی‌های سیاسی و اقتصادی دانسته و از این رو استقراض از خارج را رد کرده است.

■ در دین مقدس اسلام انجام هر گونه معاملات ربوی توسط مسلمانان منع شده است، پس روشن است که استفاده از وام‌های ربوی صندوق بین‌المللی پول منع فقهی دارد.

صورت وام‌های دریافتی ایران از صندوق بین‌المللی پول تا پیش از انقلاب اسلامی

(میلیون ریال)

تاریخ	خرید	جمع کل خرید	بازپرداخت	جمع کل بازپرداخت	مانده پست‌انگیز صندوق
آبان ۱۳۳۰	۲/۲	۲/۲	—	—	۲/۲
آذر ۱۳۳۰	۲/۲	۴/۴	—	—	۴/۴
دی ۱۳۳۰	۲/۲	۶/۶	—	—	۶/۶
دی ۱۳۳۱	۸/۷	۱۵/۳	۸/۷	۸/۷	۸/۸
مهر ۱۳۳۱	۸/۸	۲۴/۱	—	—	۱۷/۶
مهر ۱۳۳۱	—	۲۴/۱	۸/۸	۱۷/۳	۸/۸
خرداد ۱۳۳۵	۱۲/۰	۳۶/۱	—	—	۲۰/۸
شهریور ۱۳۳۵	۵/۵	۴۱/۶	—	—	۲۶/۳
آبان ۱۳۳۵	۲/۲	۴۳/۸	۲/۲	۲۰/۷	۲۵/۱
فروردین ۱۳۳۶	—	۴۳/۸	۸/۲	۲۸/۶	۱۶/۶
مرداد ۱۳۳۸	—	۴۳/۸	۹/۱	۳۸/۷	۷/۸
شهریور ۱۳۳۸	—	۴۳/۸	۵/۵	۴۳/۷	۲/۳
مهر ۱۳۳۸	۵/۰	۴۸/۸	۲/۳	۴۶/۰	۵/۰
لردینبهشت ۱۳۳۹	۱۲/۵	۶۱/۳	—	—	۱۷/۵
مرداد ۱۳۳۹	۱۷/۵	۷۸/۰	—	—	۳۵/۰
آبان ۱۳۳۹	۱۲/۵	۹۰/۵	—	—	۴۷/۵
آذر ۱۳۳۹	۲/۵	۹۳/۰	—	—	۵۰/۰
شهریور ۱۳۴۰	۷/۵	۱۰۰/۵	—	—	۵۷/۵
آبان ۱۳۴۰	—	۱۰۰/۵	۱۹/۵	۶۵/۵	۳۸/۰
مهر ۱۳۴۰	—	۱۰۰/۵	۱۷/۵	۸۲/۰	۲۰/۵
مهر ۱۳۴۱	—	۱۰۰/۵	۲۰/۵	۱۰۲/۵	—
مهر ۱۳۴۱	۱۷/۵	۱۱۸/۰	—	—	۱۷/۵
خرداد ۱۳۴۲	—	۱۱۸/۰	۲/۲	۱۰۶/۸	۱۲/۱
آذر ۱۳۴۲	—	۱۱۸/۰	۱۲/۱	۱۲۱/۰	—
مهر ۱۳۴۲	۲۱/۲	۱۳۹/۲	—	—	۱۴۱/۰
خرداد ۱۳۴۷	—	۱۳۹/۲	۱۵/۳	۱۲۴/۹	۱۶/۰
آبان ۱۳۴۷	۱۵/۳	۱۵۴/۵	—	—	۱۴۱/۲
آبان ۱۳۴۵	۱۶/۷	۱۷۱/۲	—	—	۱۵۷/۹
مهر ۱۳۵۰	—	۱۷۱/۲	۱۲/۲	۱۵۹/۰	۱۲/۸
مهر ۱۳۵۰	—	۱۷۱/۲	۶/۰	۱۶۵/۲	۲/۸
مهر ۱۳۵۱	—	۱۷۱/۲	۲۸/۸	۱۹۴/۰	—

مأخذ: ماهنامه‌های «۱۳۵» و «۱۳۶» شماره آمارهای مالی صندوق بین‌المللی پول

گروه ایران در صندوق

در سال 1973 به دو دلیل گروه ایران به طور مستقل تشکیل شد. این دلایل عبارت بودند از:

✿ به طور کلی رژیم سابق ایران از اینکه با کشور مصر به رهبری جمال عبدالناصر هم گروه است راضی نبود، از این رو پس از افزایش سهمیه ایران به ششصد و شصت (660) میلیون حق برداشت مخصوص (SDR) و همچنین افزایش درآمدهای ارزی ناشی از افزایش قیمت نفت، به فکر تشکیل گروه مستقلی در صندوق بین‌المللی پول افتاد.

✿ متلاشی شدن گروه تایوان به علت عدم شرکت در انتخابات هیأت مدیره سال 1973 و نیز عدم پذیرش سهمیه جدید و به تعویق انداختن ارسال آمار و اطلاعات اقتصادی مربوط به خود

ارزیابی نقش صندوق بین‌المللی پول

تدوین مقررات نظام پولی بین‌المللی و نظارت بر اجرای صحیح آن ❌

تثبیت نرخ مبادلات ارزی ❌

اعطای کمک‌های مالی، فنی و خدمات مشورتی به اعضاء به منظور برقراری ❌

موازنه پرداخت‌های آنها

گسترش همکاری‌های بین‌المللی و تسهیل رشد متوازن تجارت بین‌المللی ❌

فعالیت‌های صندوق بین‌المللی پول

در دو دهه 1940 و 1950، فعالیتهای صندوق بین‌المللی پول بیشتر بر مسائل کشورهای صنعتی متمرکز بود. اما به مرور زمان که تعداد بیشتری کشورهای در حال توسعه به عضویت صندوق درآمدند، حوزه فعالیتهای صندوق تغییر کرد و در رابطه با مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه قرار گرفت.

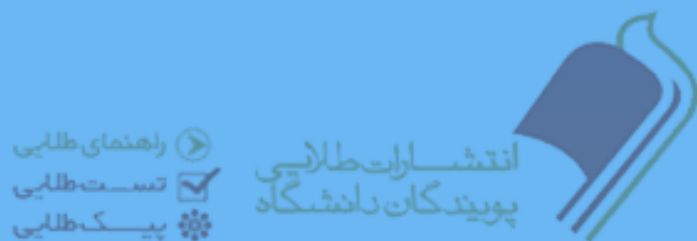

برخي از نتايج حاصل از بررسي کارشناسان صندوق بين المللي پول

کاهش ارزش پول که يکي از اجزاي سياست تعديل است در کشورهاي چون فيليپين، جمهوري دومينيکن و شيلي که داراي اقشار فقير شهري گسترده اي هستند، سبب تحمیل هزینه‌ها بر زندگي آن گروه از فقراي شهري مي‌شود که در توليد کالاهاي غير تجارتي (غير صادراتي) فعاليت مي‌کنند و يا کالاهايي مي‌سازند که در توليد آنها از مواد اوليه وارداتي استفاده مي‌شود، از اين رو سياست مذکور به زيان فقرا تمام شده است.

برخي از نتايج حاصل از بررسي کارشناسان صندوق بين المللي پول

کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری دولتي حتي در بلند مدت بر ارائه خدمات اجتماعي به فقرا و زیربنای اقتصادي اثر گذاشته است. براي مثال، طبق اين بررسي، کاهش هزینه‌های آموزشی و بهداشت در کشورهای فيلیپین و سریلانکا هم در کوتاه مدت هم در بلند مدت بر زندگی مردم فقير تأثیر گذاشته است.

www.bookgolden.com

برخي از نتايج حاصل از بررسي کارشناسان صندوق بين المللي پول

سياستهاي پولي و اعتباري انقباضي که در کشور فيليپين تحت برنامه صندوق در سال 85-1984 اجرا شده است، به علت به وجود آوردن محدوديت بيشتري اعتبارات، در کوتاه مدت در کاهش توليد واقعي و بيکاري بيشتري نقش داشته است. بديهي است که اين نتايج سبب ناراحتي و رنج مردم فقير شهري شده است.

دلایل ضربه شدید بر اقتصاد جهانی

در سالهای 1970 و 1980 دو ضربه شدید بر اقتصاد جهانی (افزایش قیمت نفت و بحران بدهی)، بر عدم موارنه پرداختهای کشورهای عضو به طور قابل ملاحظه‌ای تأثیر منفی گذاشت. از این رو صندوق بین‌المللی پول با توجه به هدف برقراری موازنه پرداختها می‌بایست استراتژیهای گسترده‌تری را مطرح کند. به همین دلیل، استراتژیهای نظیر گسترش صادرات، افزایش کارایی اقتصادی، رفع موانع سرمایه‌گذاریها و فعالیتهای بخش خصوصی و... را برای کشورهای در حال توسعه توصیه می‌کرد.

فهرست اعضای صندوق بین‌المللی، میزان سهمیه‌ها و حق رای اعضا

کشور	سهمیه		حق رای	
	میلیون حق برداشت مخصوص	درصد نسبت به کل	تعداد رای	درصد نسبت به کل
افغانستان	۸۶/۷	-/۱۰	۱۱۱۷	-/۱۲
الجزایر	۶۳۳/۱	-/۶۹	۶۲۸۱	-/۶۹
آلبانیا	۵/۰	-/۰۱	۳۰۰	-/۰۳
آرژانتین	۱۱۱۳/۰	۱/۲۴	۱۱۳۸۰	۱/۲۱
استرالیا	۱۶۱۹/۲	۱/۸۰	۱۶/۲۲۲	۱/۷۵
اتریش	۷۷۵/۶	-/۸۶	۸۰۰۶	-/۸۵
باهاماس	۶۶/۴	-/۰۷	۹۱۴	-/۱۰
بحرین	۲۸/۹	-/۰۵	۷۳۹	-/۰۸
بنگلادش	۲۸۷/۵	-/۳۲	۳۱۲۵	-/۳۲
باربادوس	۳۴/۱	-/۰۲	۵۹۱	-/۰۶
بلیز	۲۰۸۰/۴	۲/۳۱	۲۱۰۵۴	۲/۲۵
بلیز	۹/۵	-/۰۱	۳۳۵	-/۰۲
بلین	۳۶/۳	-/۰۲	۵۶۳	-/۰۶
بولتان	۲/۵	-/۰۰۲	۳۷۵	-/۰۳
بولیوی	۹۰/۷	-/۱۰	۱۱۵۷	-/۱۲
بوتسوانا	۲۳/۱	-/۰۲	۲۷۱	-/۰۵
برزیل	۱۳۶۱/۳	۱/۶۲	۱۳۸۶۳	۱/۵۹
بورکینافاسو	۳۱/۶	-/۰۳	۵۶۶	-/۰۶
برمه	۱۳۷/۰	-/۱۵	۱۶۲۰	-/۱۷
بروندی	۳۳/۷	-/۰۵	۶۷۷	-/۰۷
کامرون	۹۲/۷	-/۱۰	۱۱۷۷	-/۱۳
کانادا	۲۹۴۱/۰	۳/۳۷	۲۹۶۶۰	۳/۱۶
جزایر قلمبر	۲/۵	-/۰۱	۲۹۵	-/۰۳
جمهوری آفریقای مرکزی	۳۰/۴	-/۰۳	۵۵۲	-/۰۶
چاد	۳۰/۶	-/۰۳	۵۵۲	-/۰۶
شیلی	۳۳۰/۵	-/۲۹	۲۶۵۵	-/۵۰
چین	۲۳۹۰/۹	۲/۶۶	۲۳۱۵۹	۲/۵۸
کلمبیا	۳۹۳/۲	-/۳۴	۳۱۶۲	-/۳۵

فهرست اعضای صندوق بین‌المللی، میزان سهمیه‌ها و حق رای اعضا

کشور	سهمیه		حق رای	
	میلیون حق برجاست مخصوص	درصد نسبت به کل	تعداد رأی	درصد نسبت به کل
گواتیمالا	۲/۵	-/۰۱	۲۹۵	-/۰۳
کنگو	۳۷/۳	-/۰۲	۶۲۲	-/۰۷
کوستاریکا	۸۲/۱	-/۰۹	۱۰۹۱	۱/۱۲
ساحل عاج	۱۶۵/۵	-/۱۸	۱۹۰۵	-/۲۰
قبرس	۶۹/۷	-/۰۸	۹۲۷	-/۱۰
دانمارک	۷۱۱/۰	-/۲۹	۷۳۶۰	-/۷۸
چکوا	۸/۰	-/۰۱	۲۳۰	-/۰۲
دومینیکا	۲/۰	-/۰۰۲	۲۹۰	-/۰۳
جمهوری دومینیکا	۱۱۲/۱	-/۱۲	۱۲۷۱	-/۱۵
اکوادور	۱۵۰/۷	-/۱۷	۱۷۵۷	-/۱۹
مصر	۲۳۳/۲	-/۵۱	۲۸۸۲	-/۵۲
السالوادور	۸۹/۰	-/۱۰	۱۱۲۰	-/۱۲
گینه استوایی	۱۸/۲	-/۰۲	۲۲۲	-/۰۵
ایتالی	۷۰/۶	-/۰۸	۹۵۶	-/۱۰
نیجری	۳۶/۵	-/۰۲	۶۱۵	-/۰۷
نپال	۵۷۲/۹	-/۲۲	۵۹۹۹	-/۲۲
نروژ	۲۲۸۲/۸	-/۹۸	۲۵۰۷۸	-/۸۱
کانادا	۷۳/۱	-/۰۸	۹۸۱	-/۱۰
کامبوجا	۱۷/۱	-/۰۲	۲۲۱	-/۰۲
آلمان	۵۲۰۳/۷	-/۰۰	۵۲۲۸۷	-/۷۹
ژاپن	۲۰۲/۵	-/۲۳	۲۲۹۵	-/۲۲
یونان	۳۹۹/۹	-/۲۶	۲۲۲۹	-/۲۵
کانادا	۶/۰	-/۰۱	۲۱۰	-/۰۳
گواتیمالا	۱۰۸/۰	-/۱۲	۱۲۲۰	-/۱۲
گینه	۵۷/۹	-/۰۶	۸۲۹	-/۰۹
گینه بیسائو	۷/۵	-/۰۱	۲۲۵	-/۰۳
گویان	۲۹/۲	-/۰۵	۷۲۲	-/۰۸
چلی	۲۲/۱	-/۰۵	۷۲۲	-/۰۸
دانمارک	۶۷/۸	-/۰۸	۹۲۸	-/۱۰
مپورستان	۵۳۰/۷	-/۵۹	۵۵۵۷	-/۵۹
ایسلند	۵۹/۶	-/۰۷	۸۲۶	-/۰۹
هند	۳۲۰۷/۷	-/۲۵	۳۲۳۳۷	-/۲۸
اندونزی	۱۰۰۹/۷	-/۱۲	۱۰۳۳۷	۱/۱۰
ایران	۶۶۰/۰	-/۲۳	۶۸۵۰	-/۲۳

فهرست اعضای صندوق بین‌المللی، میزان سهمیه‌ها و حق رای اعضا

کشور	سهمیه		حق رای	
	میلیون حق برداشت مخصوص	درصد نسبت به کل	تعداد رای	درصد نسبت به کل
عراق	۵۰۲/۰	-/۵۶	۵۲۸	-/۵۶
ایراند	۳۳۲/۷	-/۲۸	۳۶۶	-/۳۹
اسرائیل	۳۳۶/۶	-/۵۰	۳۷۶	-/۵۰
ایتالیا	۲۹۰۹/۱	۳/۲۳	۲۹۳۱	۳/۱۳
ژاپن	۱۲۵/۵	-/۱۶	۱۷۵	-/۱۸
آلمن	۲۲۳۳/۳	۲/۵۹	۲۲۱۸۳	۲/۵۳
آرژن	۷۳/۹	-/۰۸	۹۹	-/۱۱
کلمبوج	۲۵/۰	-/۰۳	۵۰۰	-/۰۵
کوبا	۱۲۲/۰	-/۱۴	۱۶۷	-/۱۸
کروئیا	۶/۵	-/۰۰۲	۲۷۵	-/۰۳
گرم	۳۶۹/۸	-/۵۱	۳۸۸	-/۵۲
گوات	۶۳۵/۳	-/۷۱	۶۶۰۳	-/۷۰
لاتویس	۳۹/۳	-/۰۳	۵۲۳	-/۰۶
لیتوان	۷۸/۷	-/۰۹	۱۰۳۷	-/۱۱
لوتو	۱۵/۱	-/۰۲	۲۰۱	-/۰۲
لیتوانیا	۷۶/۳	-/۰۸	۹۶۳	-/۱۰
لیسوا	۵۱۵/۴	-/۵۷	۵۲۰۷	-/۵۸
لوکزامبورگ	۷۷/۲	-/۰۹	۱۰۲۰	-/۱۱
ماداگاسکار	۵۶/۴	-/۰۷	۹۱۷	-/۱۰
مالدیو	۳۷/۳	-/۰۲	۶۳۳	-/۰۷
مالزی	۵۵۰/۶	-/۶۱	۵۷۵۶	-/۶۱
مالدیو	۶/۰	-/۰۰۲	۷۷	-/۰۳
مالی	۵۰/۸	-/۰۶	۷۵۸	-/۰۸
مالتا	۳۵/۱	-/۰۵	۷۰۱	-/۰۷
موریتانی	۳۳/۹	-/۰۲	۵۸۹	-/۰۶
موروس	۵۳/۶	-/۰۶	۷۸۶	-/۰۸
مکزیک	۱۱۶۵/۵	۱/۳۰	۱۱۹۰۵	۱/۳۷
مراکش	۳۰۶/۶	-/۲۳	۳۳۶	-/۳۵
موزامبیک	۶۱/۰	-/۰۷	۸۶	-/۰۹
نرال	۳۷/۳	-/۰۲	۶۳۳	-/۰۷
نلسون	۲۲۶۴/۸	۲/۵۷	۲۳۸۹۸	۲/۲۴
زولاند جدید	۳۶۱/۴	-/۵۱	۳۸۶۶	-/۵۷
نیکاراگوا	۶۵/۲	-/۰۸	۹۳۳	-/۱۰
نمیب	۳۳/۷	-/۰۴	۵۸۷	-/۰۶

فهرست اعضای صندوق بین‌المللی، میزان سهمیه‌ها و حق رای اعضا

کشور	سهمیه		حق رای	
	میلیون حق برداشت مخصوص	درصد نسبت به کل	تعداد رای	درصد نسبت به کل
آلبانی	۸۲۹/۵	-/۹۶	۸۷۲۵	-/۹۳
آذربایجان	۶۹۹/۰	-/۷۸	۷۳۲۰	-/۷۷
ارمنستان	۵۳/۱	-/۰۷	۸۸۱	-/۰۹
بلیز	۵۲۶/۳	-/۶۱	۵۷۱۳	-/۶۱
برزیل	۱۰۲/۲	-/۱۱	۱۷۷۲	-/۱۲
بوتان	۶۵/۹	-/۰۷	۹۰۹	-/۱۰
بنگلادش	۲۸/۲	-/۰۵	۷۳۲	-/۰۸
کانادا	۳۳۰/۹	-/۲۷	۳۵۵۹	-/۲۸
کلمبیا	۳۲۰/۲	-/۲۹	۳۶۵۲	-/۳۰
کوبا	۶۸۰/۰	-/۷۶	۷۰۵۰	-/۷۵
چک‌جمهوری	۳۷۶/۶	-/۲۲	۴۰۱۶	-/۲۳
دانمارک	۱۱۲/۹	-/۱۳	۱۳۹۹	-/۱۵
آلمان غربی	۵۳۳/۲	-/۵۸	۵۶۸۲	-/۵۸
آلمان شرقی	۲۳/۸	-/۰۵	۶۸۸	-/۰۷
ایالات متحده آمریکا	۲/۵	-/۰۱	۳۶۵	-/۰۳
استرالیا	۷/۵	-/۰۱	۳۳۵	-/۰۳
اتریش	۲/۰	-/۰۰۲	۳۶۰	-/۰۳
اوتلاندا	۲/۰	-/۰۰۲	۳۶۰	-/۰۳
ایران	۳۷۰۲/۲	۲/۵۶	۳۳۳۷۲	۳/۲۲
اسکاندیناوی	۸۵/۱	-/۰۹	۱۱۰۰۱	-/۱۲
اسپانیا	۳/۰	-/۰۰۲	۳۸۰	-/۰۳
اسرائیل	۵۷/۹	-/۰۶	۸۳۹	-/۰۹
اسویس	۹۲/۲	-/۱۰	۱۱۷۲	-/۱۳
جزایر متحده	۵/۰	-/۰۱	۳۰۰	-/۰۳
سوئد	۲۲/۲	-/۰۵	۶۹۲	-/۰۷
تایوان	۹۱۵/۷	۱/۰۲	۹۶۰۷	۱/۰۰
ترکی	۱۲۸۶/۰	۱/۲۳	۱۳۶۱۰	۱/۲۰
ترکیه	۲۳۳/۱	-/۲۵	۳۲۸۱	-/۲۶
تایلند	۱۶۹/۷	-/۱۹	۱۹۳۷	-/۲۱
نیوزیلند	۳۹/۳	-/۰۵	۷۳۲	-/۰۸
رومانی	۳۳/۷	-/۰۳	۳۶۷	-/۰۵
سوئیس	۱۰۶۲/۳	۱/۱۸	۱۰۸۹۳	۱/۱۶
سویس	۱۳۹/۱	-/۱۵	۱۶۲۱	-/۱۸
تایوان	۱۰۷/۰	-/۱۲	۱۳۳۰	-/۱۲

فهرست اعضای صندوق بین‌المللی، میزان سهمیه‌ها و حق رای اعضا

کشور	سهمیه		حق رای
	میلیون حق بر ماست مخصوص	در صحت به کف	
آلمان	۲۸۶/۶	-/۲۲	۴۱۶
فرانسه	۲۸/۲	-/۰۲	۶۲۲
سوئد	۲/۲۵	-/۰۰۲	۲۸۲
ترینیداد و توباگو	۱۷-/۱	-/۱۹	۱۵۵۱
سوئیس	۱۳۸/۲	-/۱۵	۱۶۲۲
ترکیه	۳۲۹/۱	-/۲۸	۳۵۴۱
یوگوسلاوی	۹۹/۶	-/۱۱	۱۲۳۶
امارات متحده عربی	۲-۲/۶	-/۲۲	۳۲۷۶
انگلیند	۶۱۹۳/-	۶/۸۸	۶۲۱۹-
ایرلند	۱۷۹۱۸/۲	۱۷/۹۱	۱۷۹۳۳
ایرلند	۱۶۳/۸	-/۱۸	۱۸۸۸
دانمارک	۹/-	-/۰۱	۲۲۰
دانمارک	۱۳۷۱/۵	۱/۵۲	۱۳۶۵
ویتنام	۱۷۶/۸	-/۲۰	۲۰۱۸
سلوواکی غربی	۶/۰	-/۰۱	۳۱۰
جمهوری عربی یمن	۲۲/۳	-/۰۵	۶۸۳
جمهوری سوئد	۷۷/۳	-/۰۹	۱۰۲۶
یوگوسلاوی	۶۲۳/۰	-/۶۸	۶۲۸۰
ژاپن	۳۹۱/۰	-/۳۲	۳۱۶۰
ژاپن	۳۷۰/۳	-/۳۰	۲۹۵۲
ژاپن	۱۹۱/۰	-/۳۱	۲۱۶۰
جمع	۸۹۹۸۷/۵۵	۱۰۰/۰۰	۹۳۷۰۲۵

موفقیت تعدیل ساختاری در هر کشور به 5 عامل وابسته است

- وجود سیاست کلان اقتصادی روشن.
- اعمال سیاستهای زیربنایی که زمینه رشد را هموار سازد و نیز اعمال یک استراتژی توسعه مطابق با نیازها و منابع جامعه و بالاخره ایجاد فضای رقابت سالم و کاهش موانع عملکرد بازار.
- وجود یک نظام بازرگانی و مبادله که تأمین کننده مبادلات آزاد تولیدات و سرمایه‌گذاریها با بقیه جهان باشد.
- وجود یک سیستم حمایت اجتماعی هدفمند
- وجود یک نظام اداری خدمتگزار کل جامعه و اداره کرده درست امور دولتی.

ابتکارات حل مشکل بدهکاری برای کشورهای در حال توسعه

✘ گشودن بازارهای اروپایی بر روی فرآورده‌های صادراتی کشورهای در حال توسعه.

✘ تشویق خط‌مشی‌های جدید به منظور اجرای کامل مقررات موافق با کاهش بدهی.

✘ پشتیبانی پیشنهادی دبیر کل صندوق بین‌المللی پول به هیئت مدیره.

گروه بانک جهانی

از آنجا که کشورهای درگیر جنگ جهانی دوم متحمل زیانها و خساراتی شده بودند، برای بازسازی و ترمیم خرابیها به همکاریهای بین‌المللی نیاز داشتند. از این رو پس از پایان جنگ جهانی دوم، در ژوئیه سال 1944، نمایندگان 44 کشور جهان، (از جمله ایران) در شهر برتن وودز واقع در ایالت نیوهمپشایر و آمریکا در کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل متحد شرکت کردند و صندوق بین‌المللی پول و بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه را پایه‌ریزی کردند.

هدف اولیه از تأسیس بانک جهانی

هدف اولیه از تأسیس بانک مزبور کمک مالی به کشورهای خسارت دیده در طی جنگ جهانی دوم بود تا آنها بتوانند بازسازی و ترمیم شوند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هدف اصلي

هدف اصلي بانک بين المللي ترميم و توسعه پرداخت وام يا تضمين وام است آنهاً براي اجراي طرحهاي عمراني يا بازسازي که جنبه توليدي داشته باشد. براي اولين بار بانک مذکور در سال 1974 به منظور ترميم خرابيهاي جنگ دوم جهاني وامهائي به ارزش تقريباً نيم ميليارد دلار (497 ميليون دلار) به کشورهاي اروپاي غربي پرداخت کرد.

هدف مشترک گروه بانک اجتماعی

هدف مشترک گروه بانک اجتماعی کمک به افزایش سطح استاندارد زندگی مردم در کشورهای در حال توسعه از طریق هدایت و کانالیزه کردن منابع مالی از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه است.

فصل دوم

بانك جهاني

راهنمای طلایی
تست طلایی
پیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تشکیلات بانک جهانی

بانک جهانی متشکل از دو مؤسسه بین‌المللی به نامهای «بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه» و «مؤسسه بین‌المللی» است. در این فصل به مطالب مربوط به آنها مانند اهداف، سازمانها و تشکیلات و ... پرداخته می‌شود.

بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD)

بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه، از آژانس‌های تخصصی سازمان ملل متحد است و لیکن علیرغم این تشکیلات، سازمانی مستقل از سازمان ملل متحد دارد و همچنین نحوه اداره آن نیز کاملاً مستقل از سازمان ملل متحد است.

اهداف بانک توسعه و ترمیم (بر اساس اساسنامه)

✘ کمک به بازسازی و توسعه کشورهای عضو از طریق تسهیل سرمایه‌گذاریهای تولیدی در آن کشورها، بازسازی اقتصاد کشورهایی که در خلال جنگ آسیب دیده و یا از بین رفته‌اند، انطباق مجدد و هدایت تسهیلات و وسایل تولیدی با نیازها و احتیاجات زمان صلح و تشویق امر گسترش تسهیلات و منابع تولیدی در کشورهای در حال توسعه.

اهداف بانک توسعه و ترمیم (بر اساس اساسنامه)

✘ اعطای وام به کشورهای عضو از منابع بانک.

✘ تشویق سرمایه گذاریهای خارجی (در کشورهای عضو) از طریق

تضمین این سرمایه گذاریها و یا مشارکت در اعطای وامها و دیگر

سرمایه گذاریهایی که توسط سرمایه گذاران بخش خصوصی انجام می شود

و هرگاه سرمایه خصوصی با شرایط معقول کفایت نکند، تأمین این وجوه

با شرایط مناسب از منابع خود بانک و یا بسیج منابع دیگر.

اهداف بانک توسعه و ترمیم (بر اساس اساسنامه)

✘ کمک به رشد متوازن و بلند مدت تجارت بین‌المللی و حفظ تعادل در موازنه پرداختها از راه تشویق سرمایه‌گذاریهای بین‌المللی برای گسترش منابع تولیدی کشورهای عضو، و از آن طریق، کمک به افزایش بهره‌وری تولید و ارتقای سطح زندگی و بهبود شرایط کار در آن کشورها.

سازمان و تشکیلات بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه نیز مانند صندوق بین‌المللی پول دارای تعدادی عضو است. هم‌چنین ارکان بانک متشکل از هیأت نمایندگان، هیأت مدیره، رئیس کارکنان است.

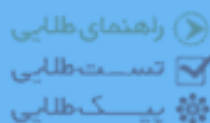
اعضاء و آراء

اعضاي اصلي بانك بين المللي ترميم و توسعه، همان كشورهاي عضو صندوق بين المللي پول هستند كه عضويت بانك و اساسنامه آن را پذيرفته اند. شرايط عضويت توسط هيأت نمايندگان بانك تعيين مي شود و به طور كلي فقط اعضاي صندوق بين المللي پول مي توانند در بانك بين المللي ترميم و توسعه نيز عضو شوند.

تعداد اعضاي بانک بين المللي ترميم و توسعه

تعداد اعضاي بانک بين المللي ترميم و توسعه در پايان سال مالي 1991 به يكصد و پنجاه و پنج (155) عضو رسيد و با پيوستن كشورهاي آلباني، جزاير مارشال، سوئيس، فدراسيون روسيه و استوني به آن در سال مالي 1992، تعداد اعضاي آن به 160 عضو افزايش يافت

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اعضای موسس بانک و سرمایه هر کدام در هنگام تاسیس (میلیون دلار)

کشور	سرمایه	کشور	سرمایه
استرالیا	۲۰۰	هند	۳۰۰
بلژیک	۲۲۵	ایران	۲۲
بلیوی	۷	عراق	۶
برزیل	۱۰۵	لیبریا	۰/۵
کانادا	۳۲۵	لوکزامبورگ	۱۰
شیلی	۳۵	مکزیک	۶۵
چین	۶۰۰	هلند	۲۷۵
کلمبیا	۳۵	زلاند جدید	۵۰
کاستاریکا	۲	نیکاراگوا	۰/۸
کوبا	۳۵	نروژ	۵۰
چکسلواکی	۱۲۵	پاناما	۰/۲
دانمارک	۸	پاراگوئه	۰/۸
دومینیک	۲	پرو	۱۷/۵
اتریش	۳/۲	فیلیپین	۱۵
مصر	۴۰	لهستان	۱۲۵
النارادور	۱	فرانسه	۳۵۰
اندونزی	۳	یونان	۲۵
آفریقای جنوبی	۱۰۰	گواتمالا	۲
شوروی	۲۳۰۰	هائیتی	۱
انگلیس	۱۳۰۰	هندوستان	۱
آمریکا	۳۱۷۵	ایسلند	۱
آوروگوئه	۱۰/۵	یوگسلاوی	۴۰
ونزوئلا	۴۰/۵	جمع کل	۹۱۰۰

هیأت نمایندگان

هیأت نمایندگان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه است. هر کشور عضو در بانک، رئیس بانک مرکزی یا وزیر دارائی خود را به عنوان نماینده در هیأت نمایندگان منصوب می‌کند. هیأت نمایندگان کلیه قدرت خود را به جز مواردی که بدانها اشاره خواهد شد، به هیئت مدیره تفویض نموده است.

اجلاس هیأت نمایندگان

اجلاس هیأت نمایندگان بانک جهانی در سال دوبار (بهار و پاییز) همزمان با اجلاس صندوق بین الملل پول تشکیل می شود. در اجلاس نمایندگان از طریق کمیته توسعه روند توسعه اقتصادی و مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه بررسی و تصمیمات لازم گرفته می شود.

اجلاس مشترك

اجلاس مشترك هيئت نمايندگان صندوق بين المللي پول و بانك جهاني، معمولاً ساليانه مدت يك هفته تشكيل مي گردد. اين اجلاس در هر سه سال دوبار در واشنگتن و يكسال در يكي از كشورهاي عضو غير از آمريكا تشكيل مي شود.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هیئت مدیره

هیئت مدیره بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه، اداره بانک را به عهده دارد و برای انجام وظایف خود داری اختیارات و قدرتی است که از سوی هیأت نمایندگان به وی تفویض شده است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هیأت نمایندگان می تواند همه اختیارات خود را به جز موارد زیر به هیأت مدیره بانك واگذار نمایند:

✿ پذیرش اعضا جدید شامل انتخاب اعضا جدید و تعین شرایط ورود آنها

✿ توزیع سود سالانه بانك

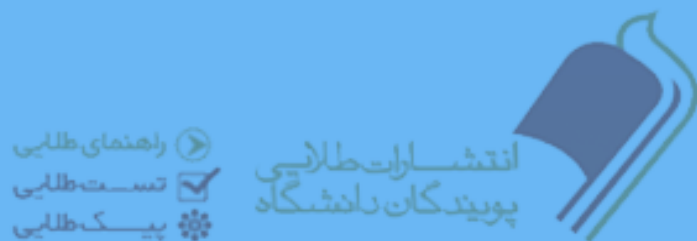
✿ تغییر سرمایه بانك

✿ توقف فعالیت بانك

✿ تغییر مفاد اساسنامه بانك

✿ تشریک مساعی با سازمانهای بین المللی

✿ تعلیق عضویت يك کشور

www.bookgolden.com

انتخاب اعضاي هیأت مدیره

انتخاب اعضاي هیأت مدیره به این ترتیب است که پنج کشور که بیشترین سهمیه را در بانک جهانی دارند هر يك به طور مستقل يك مدير در هیأت مدیره و هر گروه از کشورهای عضو نیز يك نماینده یا مدير اجرائي براي هیأت مدیره انتخاب مي کنند

مدیران اجرایی بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

هر يك از اعضاي هیأت مدیره در هنگام رأی دادن دارای مجموع آراء کشورهای گروه خود می‌باشند. مدیران اجرایی بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند. اعضاي هیأت نمایندگان بانک هیچ‌گونه حقوقی دریافت نمی‌کنند و لیکن به آنها حق حضور در جلسات پرداخت می‌شود. هیأت نمایندگان، حقوق و مزایای هیئت مدیره و رئیس بانک را تعیین می‌کند.

مسئولیت مدیران اجرایی دارای

✿ عهده‌دار منافع کشور متبوع خود یا گروهی از کشورها را که وی مدیر انتخابی آن گروه است.

✿ اجرای دستورات هیئت نمایندگان در امر نظارت بر سیاست‌های بانک و ارزیابی کامل پروژه‌ها.

وظایف مدیران اجرایی

مدیران اجرایی بر سیاست بانک و هر گونه وام و اعتبارات پیشنهادی رسیدگی و تصمیم‌گیری می‌کنند. به علاوه مدیران اجرایی می‌بایست به حسابهای بانک و مسائل اداری آن رسیدگی کنند و گزارش سالانه عملیات و سیاستهای بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه و سایر موضوعات مربوطه را در مجمع عمومی سالانه هیئت نمایندگان قرار دهد.

اعضاي هيئت مديره بانك بين المللي ترميم و توسعه

❖ دبیرکل و رئیس هیئت مدیران اجرائی

❖ معاون سیاستگزاری، برنامه ریزی و تحقیق

❖ معاون عملیاتی

❖ معاون مالی

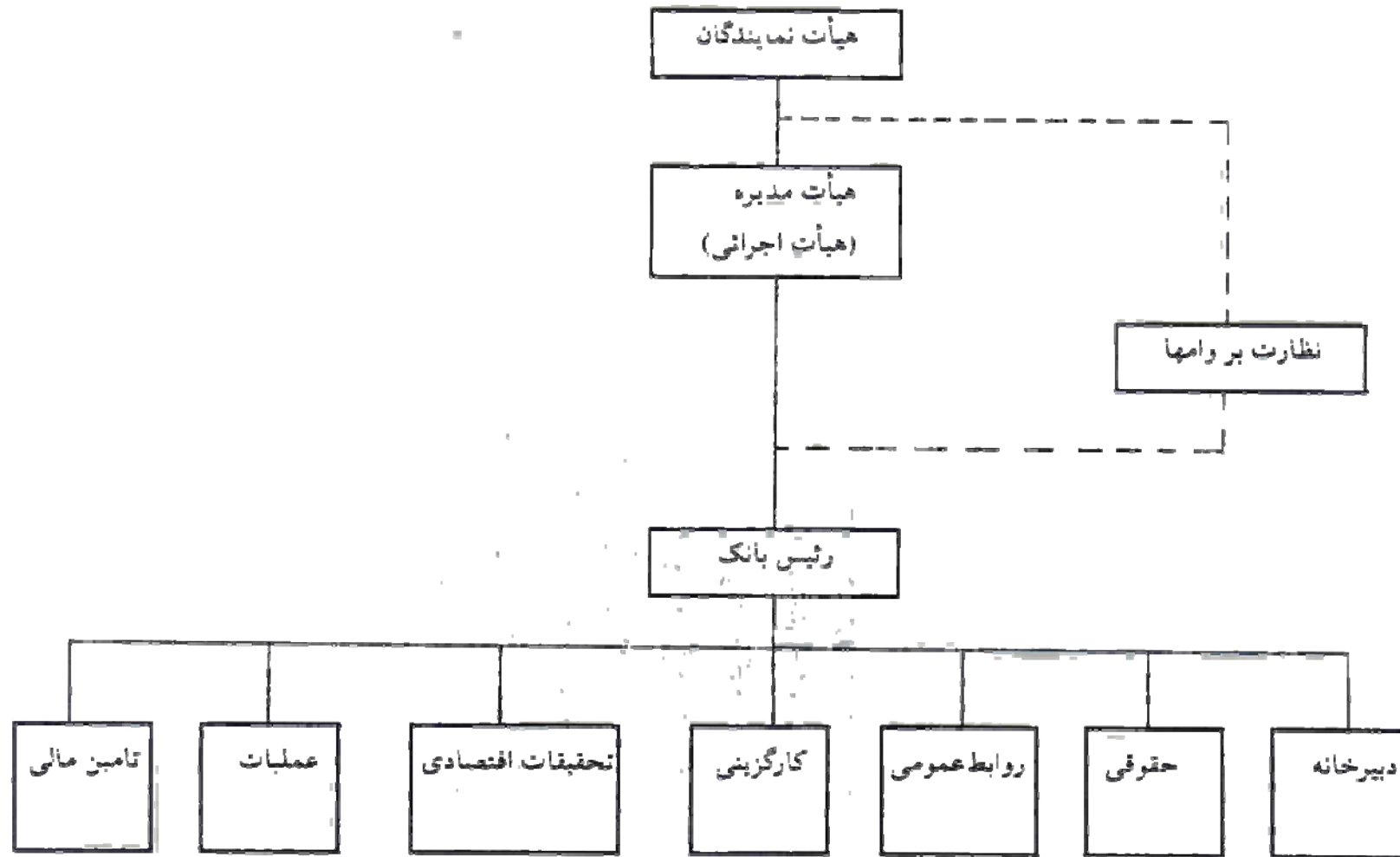
❖ معاون امور خارجی

ریاست بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

رئیس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه توسط اعضای هیأت مدیره انتخاب می‌شود. رئیس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (دبیرکل) نباید عضو هیأت نمایندگان با هیأت مدیره باشد. رئیس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) با عنایت به خط مشی بانک، مسئولیت اداره امور بانک، انتصاب و انتخاب کارکنان بانک را به عهده دارد. به طور کلی رئیس بانک نظارت عالی دارد و فقط او حق پیشنهاد اعطای وام را دارد.

نمودار سازمانی بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (بانک جهانی)

کمیته توسعه

این کمیته که بانک جهانی از طریق آن مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه را تحت نظر دارد، در سال 1974 تشکیل شد. هدف اصلی کمیته نظارت بر انتقال منابع واقعی به کشورهای در حال توسعه است و رد عمل کلیه مسائل و مشکلات اقتصادی کشورهای در حال توسعه را مورد بحث و تصمیم‌گیری قرار می‌دهد. در حال حاضر پست عضویت این کمیته در گروه جمهوری اسلامی ایران به عهده مراکش است.

سرمایه و منابع بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

سرمایه بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) از مجموع سهام تعهدشده اعضا تشکیل می‌شود، اما این که هر کشور عضو چه مقدار از سرمایه بانک را به صورت سهام می‌بایست خریداری کند.

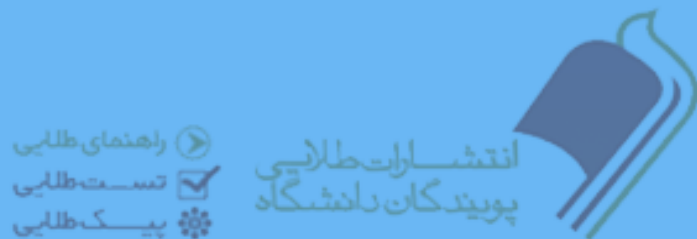

شرایط عضویت در بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

هر کشوری که به عضویت بانک در می‌آید و به بانک می‌پیوندد باید ده درصد (10%) سهم تعهد شده خود را پرداخت کند. یک درصد (1%) این مبلغ به طلا یا دلار آمریکا پرداخت می‌شود و بانک می‌تواند از مبلغ یک درصد مذکور بدون قید و شرط در عملیات و فعالیت‌های خود استفاده کند. و بقیه ده درصد سهم تعهد شده یعنی نه درصد (9%) باقیمانده به پول کشور مربوطه پرداخت می‌شود، که این مبلغ فقط با موافقت آن کشور قابل استفاده خواهد بود.

سرمایه اولیه بانک جهانی

سرمایه اولیه بانک جهانی ده میلیارد دلار آمریکا در نظر گرفته شده بود در حالی که مجموع سرمایه تعهد شده بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه در 30 ژوئن سال 1992 بالغ بر یکصد و پنجاه و دو و دو دهم (152/2) میلیارد دلار بوده است.

www.bookgolden.com

منابع بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

✿ سرمایه و حق عضویت کشورها

✿ استقراض از بازارهای مالی و دولتها

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فعالیت اولیه بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) در سالهای اولیه فعالیت خود بخش عمده منابعش را از طریق بازارهای مالی آمریکا تأمین می‌کرد. پس از سال 1948 به سه صورت اقدام به دریافت وام خارج از آمریکا کرد:

• انتشار سهام بین مردم به پولهایی غیر از دلار سپرده گذاری سهام

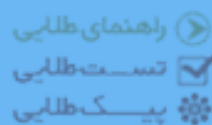
• اسناد خزانة در بانکهای مرکزی، در سازمانهای عمومی و دولتی

• فروش عمومی اوراق قرضه در آمریکا.

مبلغ استقراضی بانک

کلی مبلغ استقراضی بانک تا پایان سال مالی 1992 رقم نهصد و هفتاد هزار و پنجاه و شش (97056) میلیون دلار (در حدود 12/1 درصد از اینم مبلغ یعنی رقم یازده هزار و هفتصد و هشتاد و هشت و هفت دهم- 788/7 و 11) میلیون دلار مربوط به استقراض سال مالی 1992 بانک است) را نشان می‌دهد.

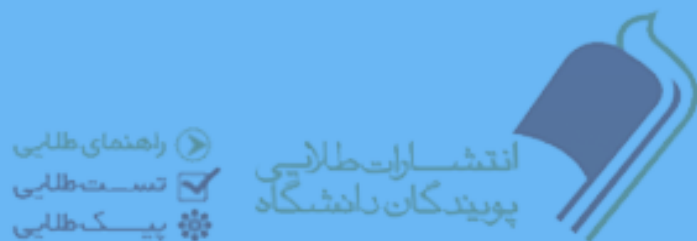
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فعالیت‌های بانک

بانک جهانی به طور کلی تأمین مالی ساختمان، جاده، راه آهن، سد، نیروگاه و سایر تأسیسات زیربنایی مشارکت داشته است. استراتژی فعلی این بانک تأکید بیشتر بر تأمین مالی پروژه‌هایی است که تأثیر مستقیم بر رفاه تعداد نسبتاً افراد در کشورهای در حال توسعه دارد

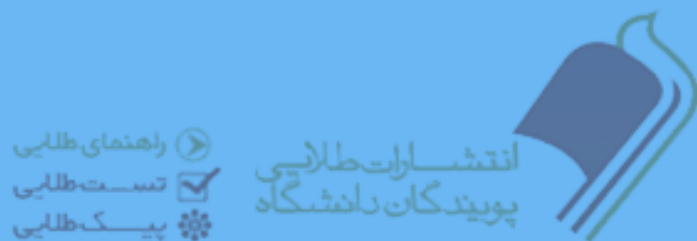
www.bookgolden.com

این استراتژی از طریق مشارکت دادن افراد در فرآیند توسعه و کمک به آنها به منظور افزایش بازدهی به مرحله اجرا گذاره می‌شود و به خصوص به پروژه‌های مربوط به توسعه روستایی، کشاورزی، آموزش و رفاه اجتماعی توجه بیشتری مبذول می‌گردد. از این رو پروژه‌هایی که برای توسعه آب، تأسیسات فاضلاب خانه های ارزان قیمت برای طبقات کم درآمد و فقیر و افزایش بازدهی منابع کوچک طراحی شده‌اند اولویت خاصی دارند.

به علاوه بانک جهانی به کشورهای عضو در زمینه دیگر مسائل توسعه مانند توزیع درآمد، فقر روستایی، بیکاری، رشد روزافزون جمعیت و رشد سریع و نامحدود شهر نشینی کمک می‌کند.

عنوان می‌شود که بانک در طول فعالیتهای خود بیشترین وام‌ها را به ترتیب
صرف امور کشاورزی، توسعه روستائی، انرژی، حمل و نقل، توسعه
مؤسسات و شرکتهای مالی، صنعت و امور غیر پروژه‌های آب و فاضلاب،
عمران شهر، آموزش و بهداشتی کرده است.

www.bookgolden.com

ادامه فعالیت‌های بانک جهانی

همچنین از سال 1987 بانک جهانی برای حفظ محیط‌زیست اهمیت زیادی قائل شده است و تذکر داده است در اجرای پروژه‌های کشاورزی و انرژی می‌بایست مسئله محیط‌زیست و حفظ آن را در نظر داشت.

هدف از تعدیلات اقتصادی بانک جهانی

در سال مالی 1992 سومین بررسی بانک در مورد چگونگی وام دهی برای تعدیل اقتصادی کشورهای در حال توسعه انجام شد. به طور کلی هدف از تعدیلات اقتصادی، بالارفتن نرخ رشد کشورهای مورد نظر و بهبود سیاستهای توسعه‌ای آنها است.

از این رو می‌توان عنوان کرد که بانک جهانی به موضوعاتی نظیر «ارزیابی مسئله فقر» «محیط زیست» «تجدید ساختار اقتصادی» «نقش و اهمیت تکنولوژی در توسعه» و «توسعه منابع انسانی» شامل مواردی مانند توسعه، توجه دارد.

هدف كلي از فعاليتهاي پژوهشي بانك

هدف كلي از فعاليتهاي پژوهشي بانك، شناسائي موانع موجود و نقاط بحراني در امر توسعه اعضا و افزايش كارايي در پيشبرد و توسعه اعضا است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

برای آشنایی بیشتر با فعالیت‌های پژوهشی بانک جهانی به چند نمونه از مطالعات انجام شده توسط این بانک اشاره می‌شود.

بانک جهانی در سال مالی 1990 گزارشی را که در زمینه فقر تهیه کرده بود منتشر کرد در این گزارش دو استراتژی جهت به دست آوردن حداکثر

کارایی در کاهش فقر، را به کشورهای در حال توسعه پیشنهاد کرده است.

مطالعه دیگری که توسط بانک جهانی صورت گرفته و در سال 1992 منتشر شده است در خصوص «محیط زیست» می باشد که در این مطالعه به دنبال راههای برقراری ارتباط بین توسعه اقتصادی و محیط زیست بوده است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

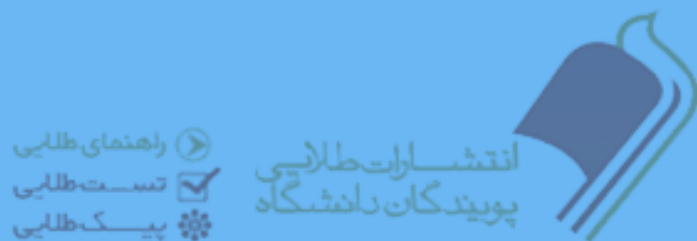
www.bookgolden.com

ارائه كمكهاي فني بانك جهاني

بانك جهاني در سياستهاي اخير خود به ارائه كمكهاي فني پرداخته است. اين نوع كمكها روند افزايشي داشته است. بسياري از وام گيرندگان در تشخيص، تهيه، طراحي و اجراي پروژه و تقويت مؤسسات ملي توسعه اقتصادي خویش از نتايج مطالعات مشابه و كمكهاي فني بانك جهاني بهره مند مي شوند

بانك جهاني در اجراي پروژهاي برنامه عمران ملل متحد (UNDP)
همكاري دارد و به عنوان آژانس اجرائي (UNDP) عمل مي‌كند.

www.bookgolden.com

فعالیت های اعتباری

در این قسمت در زمینه فعالیتهای اعتباری بانک جهانی (بانک بین المللی ترمیم و توسعه و مؤسسه بین المللی توسعه) به ویژه در سالهای اخیر اشاراتی خواهیم داشت. همچنین به ذکر مقررات عمومی مربوط به وامها، شرایط طرحهای مشمول وام به رویه بازپرداخت وام می پردازیم.

سهم کشورهای فقیر از وامهای اعطایی

در دوره مذکور سهم کشورهای فقیر از مجموع وامهای اعطایی به کشورهای در حال توسعه مجموعاً نه هزار و هشتصد و شش (9896) میلیون دلار بوده است که در واقع بیانگر اعطای 75/59 درصد از کل وام مذکور به اینگونه کشورها است.

میزان و درصد وام اعطایی بانک بین المللی ترمیم و توسعه و موسسه مالی بین المللی به بخش های مختلف در سال مالی 1992 (میلیون دلار)

بخش	IBRD		IDA		مجموع	
	مبلغ	درصد	مبلغ	درصد	مبلغ	درصد
کشاورزی و توسعه زراعی	۲۵۲۵/۷	۱۶/۷	۱۳۶۸/۴	۲۰/۹	۳۸۹۴/۱	۱۷/۹
توسعه شرکت های مالی	۸۰۲	۵/۳	۲۲۳/۳	۳/۲	۱۰۲۵/۳	۴/۷
آموزش	۱۲۹۹/۶	۸/۶	۵۸۴/۱	۸/۹	۱۸۸۳/۷	۸/۷
نفت و گاز و ذغال سنگ (انرژی)	۸۶۴	۵/۷	۱۱۵/۶	۱/۸	۹۷۹/۶	۴/۵
نیرو	۲۸۲۸/۹	۱۸/۷	۲۲۸	۳/۵	۳۰۵۶/۹	۱۴/۱
صنعت	۳۸۲/۷	۲/۵	۴۰۶	۶/۲	۷۸۸/۷	۳/۶
بدون پروژه خاص	۱۹۷۰	۱۳	۱۴۶۰/۱	۲۲/۳	۳۴۳۰/۱	۱۵/۸
جمعیت، سلامتی و تغذیه	۳۰۷	۲	۶۵۴/۷	۱۰	۹۶۱/۷	۴/۴
مدیریت بخش عمومی	۵۲۵	۳/۵	۷۶/۷	۱/۲	۶۰۱/۷	۲/۸
نمذات خرد	۶۰	۰/۴	—	—	۶۰	۰/۳
همکاری فنی	۶۹/۴	۰/۵	۱۲۷	۱/۹	۱۹۶/۴	۰/۹
مخابرات	۳۷۵	۲/۵	۵۵	۰/۸	۴۳۰	۲
حمل و نقل	۱۶۱۸/۷	۱۰/۷	۴۹۰/۸	۷/۵	۲۱۰۹/۵	۹/۷
توسعه شهری	۹۹۴	۶/۶	۳۸۲/۶	۵/۸	۱۳۷۶/۶	۶/۳
ذخیره آب و فاضلاب	۵۳۴	۳/۵	۳۷۷/۴	۵/۸	۹۱۱/۴	۴/۲
مجموع	۱۵۱۵۶	۱۰۰	۶۵۴۹/۷	۱۰۰	۲۱۷۰۵/۷	۱۰۰

مأخذ: جداول ۷.۵ گزارش سالانه ۱۹۹۲ بانک جهانی (جمع درصد ستون های اول و سوم تقریبی است)

شرایط عمومی اعطای وام توسط بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

شرایط و مقررات عمومی مربوط به وام‌های بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (اصطلاحاً بانک جهانی) عبارتند از:

❖ درخواست‌کننده و گیرنده وام باید عضو بانک مذکور باشد. یعنی تنها کشورهای عضو بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه می‌توانند از منابع مالی بانک استفاده کنند و از آن وام بگیرند. به عبارت دیگر، کشورهای غیر عضو نمی‌توانند از بانک جهانی درخواست وام کنند.

شرایط عمومی اعطای وام توسط بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

✚ بانک جهانی وامها را به صورت نقد در اختیار متقاضی قرار نمی‌دهد، بلکه وامهای پروژهها را تضمین می‌نماید.

✚ مجموع وامهایی که بانک خواهد داد هیچگاه نباید از صد درصد سرمایه پرداخت شده و ذخایر آن بیشتر شود.

✚ ضمانت بازپرداخت اصل و بهره وامهای پرداختی توسط بانک مرکزی با دستگاه رسمی دیگری در کشور عضو.

شرایط عمومی اعطای وام توسط بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

❖ عدم امکان اخذ وام با شرایط مناسب از بازارهای مالی و منابع دیگر.

❖ تأیید طرح عمرانی یا تولیدی پیشنهاد شده توسط کشور عضو.

❖ نرخ بازده طرح مناسب باشد تا بتواند اصل و فرع وام را تأدیه کند.

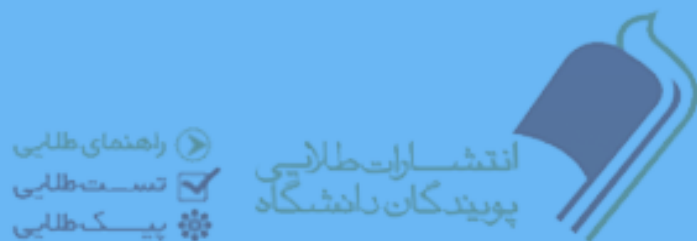
❖ دریافت کارمزد مناسب برای تضمین وام‌های دیگران.

❖ صرف وام اعطایی فقط برای همان مقاصد عمرانی و تولیدی

شرایط طرحهای مشمول وام

گذشته از این که طرحهای پیشنهادی از طرف کشورهای عضو به بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه به منظور دریافت وام، می‌بایست تولیدی و عمرانی باشند و حائز شرایط اشاره شده باشد، کارشناسان بانک طرحهای رسیده را از جهات مختلف ارزیابی می‌کنند.

www.bookgolden.com

جنبه اقتصادي

طرح رسیده از لحاظ اقتصادي بررسی مي‌شود. در این بررسی، بر روی تقاضا تأثیر طرح بر موازنه پرداختها بررسی مي‌شود و بالاخره مطالعاتي در خصوص منابع و عوامل داخلي تولید، مزيتهاي نسبي و شیوه‌هاي مختلف تولید کالا خدمت موردنظر، انجام مي‌شود.

جنبه فني

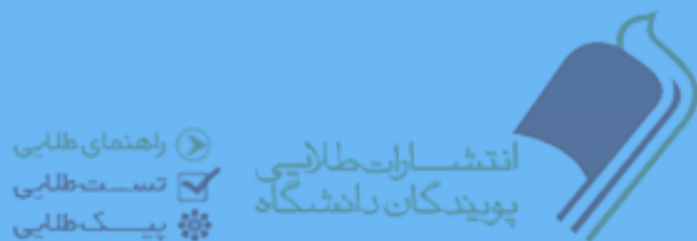
طرح مورد نظر از نظر فني برآورد مي‌شود. در بررسي فني، نقشه‌هاي تفصيلي ساخت و اجراي طرح،؛ محل طرح، ابعاد توليد و نوع ماشين‌آلات و تجهيزات لازم براي کار مطالعه مي‌شود. همچنين در خصوص امکانات و موجود بودن منابع و عوامل توليد، و برآورد هزينه‌ها بررسي انجام مي‌شود.

جنبه سازماني و مديريتي

کارشناسان بانک بررسی می‌کنند که آیا طرح رسیده توان استخدام مدیران شایسته (چه محلي و چه خارجي) و افراد متخصص موردنیاز را دارد یا خیر.

جنبه تدارکاتی

در بررسی تدارکاتی، روشهای خرید مواد و مصالح مورد نیاز طرح مطالعه می‌شود. همچنین در خصوص فروش محصول پس از تکمیل پروژه موردنظر بررسی‌ای صورت می‌گیرد.

www.bookgolden.com

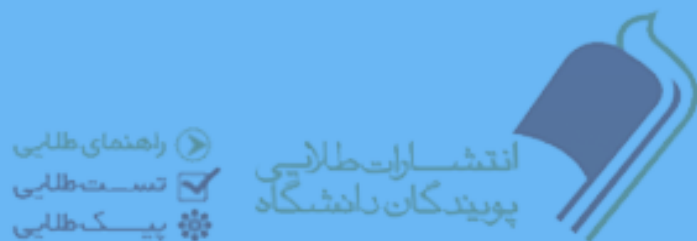
جنبه مالي

جنبه‌هاي مالي طرح نيز مورد بررسي قرار مي‌گيرند. در اين بررسي وجوه مورد نياز براي اجراي پروژه، هزينه‌هاي عملياتي، درآمد و استحکامن مالي طرح پس از تکميل ان برآورد ارزيابي مي‌شوند.

رویه بازپرداخت

معمولاً بازپرداخت وام‌های بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) پس از پنج سال آغاز می‌شود و طول دوره بازپرداخت بیست سال (20 سال) و یا کمتر است.

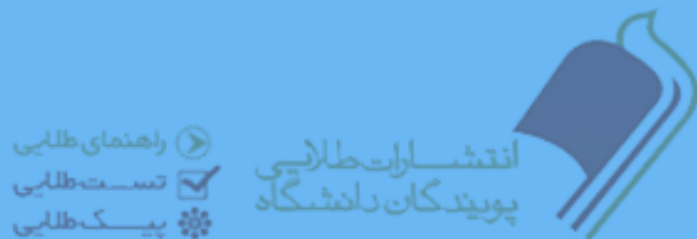
www.bookgolden.com

نرخ بهره وامهاي اعطائي بانك بين‌المللي ترميم و توسعه، بايد نيم تا يك درصد از متوسط نرخ بهره استقراضهاي خود بانك در يك دوره دوازده (12) ماهه بيشتر باشد. اين دوره دوازده ماهه عبارت از نرخ بهره واقعي در شش (6) ماهه گذشته و نرخ پيش‌بيني شده براي شش (6) ماه آينده است. به موجب اين سياست نرخ بهره حداقل هر يكسال يكبار (معمولاً در اواسط سال مالي) تعديل مي‌شود.

ارتباط بانك بين المللي ترميم وتوسعه با ساير سازمانها

بانك بين المللي ترميم و توسعه با مؤسسات وابسته به سازمان ملل متحد در زمينه هاي مختلف همكاري دارد. حتي با بخي از آنها اجلاسيه ها و فعاليت هاي مشترك دارد. بطور كلي بانك مقر ملاقت سازمانها و دولتهاي كمك كننده جهت هماهنگ كردن كمكها به مناطق موردنظر است.

www.bookgolden.com

از سازمانهاي زير مي‌توان به عنوان مؤسسات و سازمانهاي
که بانک با آنها ارتباط دارد نام برد:

● بانکهاي توسعه منطقه‌اي

● کميسونهاي منطقه‌اي سازمان ملل

● صندوق بين‌الملل پول (IMF) - يا صندوق ارتباط زياد و نزديکي دارد،

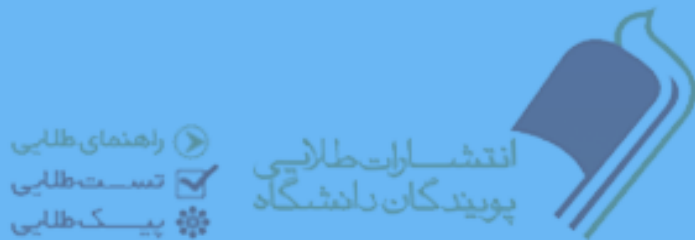
به ويژه در سالهاي اخير در تکميل برنامه‌هاي تعديل اقتصادي کشورهاي

در حال توسعه با صندوق همگاري مي‌کند.

➤ سایر مؤسسات گروه با بانک جهانی (مؤسسه بین‌المللی توسعه، شرکت مالی بین‌المللی، مرکز بین‌المللی حل و فصل اختلاف سرمایه‌گذاری و مؤسسه تضمین سرمایه‌گذاری چند جانبه)

➤ سازمانهای منطقه‌ای و آژانسهای ملی کشورها که در زمینه کمکهای فنی و مالی به کشورهای در حال توسعه فعالیت دارند.

➤ برنامه عمران ملل متحد (UNDP)

www.bookgolden.com

✚ سازمان بهداشت جهانی (WHO) - با این سازمان اخیراً در برنامه‌های مربوط به ارتقای تئرسیتی تغذیه و بهداشت همکاری بیشتری دارد.

✚ اتحادیه اروپایی و سازمان همکاری توسعه اقتصادی (OECD) - با این سازمان در خصوص مسائل توسعه دارای جلسات مشورتی منظم است.

✚ سازمانها مؤسسات غیر دولتی (NGO) - سالانه با این سازمانها جلساتی برای بحث دارد.

ایران و بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

کشور ایران از جمله چهل و چهار کشوری بود که در کنفرانس برتن وودز شرکت دارد، از این رو می‌توان عنوان کرد که یکی از مؤسسين بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه است. قانون مصوب مجلس شورای ملی در تاریخ ششم دیماه سال 1324 اجازه عضویت ایران در بانک مذکور را صادر کرد. سهمیه یا حق عضویت ایران در تاریخ یاد شده یعنی در ابتدای تأسیس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه، بیست و چهار (24) میلیون دلار تعیین شد.

مقام جمهوری اسلامی ایران از نظر میزان سرمایه

در پایان سال مالی 1992 جمهوری اسلامی ایران از نظر میزان سرمایه در بین تمام کشورهای عضو بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) مقام شانزدهم را دارا می‌باشد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سرمایه ایران در بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه از سال ۱۳۲۴ به بعد

تاریخ	سرمایه (میلیون دلار)	درصد افزایش
۶ دیماه ۱۳۲۴	۲۴	—
فروردین ۱۳۲۷	۳۳/۶	۴۰
آبان ۱۳۲۸	۹۰	۶۸
تیر ۱۳۴۴	۱۲۸	۴۲
تیر ۱۳۴۹	۱۵۸	۲۳
آبان ۱۳۶۳	۱۰۹۲/۹	۵۹۱
اسفند ۱۳۶۶	۱۳۲۹/۳	۲۲
تیر ۱۳۷۱ ^۱	۱۶۰۳/۶	۲۰/۶۳

مأخذ: حسن گلریزه، سازمانهای پولی و مالی بین‌المللی، مؤسسه علوم بانکی، چاپ دوم، ۱۳۷۲، صفحه ۱۵۱

مقایسه وضعیت ایران با برخی کشورهای عضو بانک در 30 ژوئن 1992

کشور	سرمایه پرداختی (هزار دلار)	تعداد سهم	درصد سهام به کل	تعداد آراء	درصد آراء به کل
جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸/۲	۱۳۲۹۳	۱/۰۵	۱۳۵۴۳	۱/۰۴
هندوستان	۳۳۳/۷	۴۴۷۹۵	۳/۵۵	۴۵۰۴۵	۳/۴۶
ترکیه	۵۲/۹	۷۳۷۹	۰/۵۸	۷۶۲۹	۰/۵۹
امریکا	۱۸۵۷/۱	۲۳۵۹۲۸	۱۷/۹۰	۲۲۶۱۷۸	۱۷/۳۷
سوئد	۱۱۰/۲	۸۴۰۴	۱/۱۹	۱۵۲۲۴	۱/۱۷

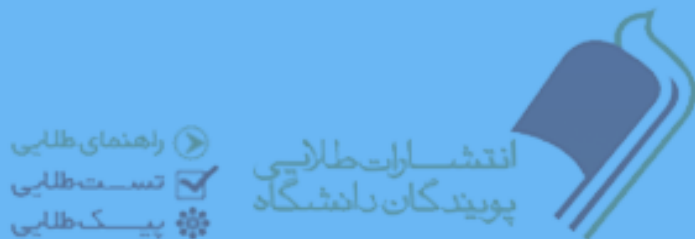
مأخذ: بانک جهانی، گزارش سال ۱۹۹۲ بانک

قابل ذکر است، آنچه که دولت ایران بابت سهمیه خود به صورت طلا و ارز به بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه پرداخت کرده است به بانک تعلق دارد نه به دولت ایران، به علاوه ایران نمی‌تواند طلا و ارز پرداختی به بانک را جزء پشتوانه اسکناسهای منتشره خود به حساب آورد.

استقراض از بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه

ایران برای اولین بار در زمان نخست‌وزیری دکتر محمد مصدق از بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه تقاضای کمک مالی کرد و لیکن نتیجه مساعدی حاصل نشد. نخستین وام دریافتی دولت ایران از بانک جهانی در تاریخ هشت خرداد 1338 یعنی پس از کودتای 28 مرداد 1322 و سرنگونی دولت ملی دکتر مصدق، به امضا رسید.

www.bookgolden.com

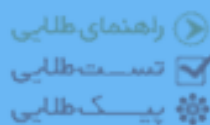
دولت ایران از سال 1338 تا سال 1357 یعنی تا قبل از انقلاب اسلامی از بانک جهانی حدود یک میلیارد دلار وام گرفته است که بخشی از آن در مراحل بازپرداخت می باشد. در همین حال تا آن زمان ایران دو فقره وام به میزان 350 میلیون دلار با نرخ بهره 8 درصد به بانک جهانی اعطاء نموده بود. ولیکن از سال 1977 تا سال 1990 روابط تسهیلاتی جدید بانک جهانی با ما برقرار نبوده است.

بانك بين‌المللي ترميم و توسعه از كل پروژه‌هاي مصوب در سال مالي 1992 در قالب دوپروژه به مبلغ يكصد و سي و چهار (134) ميليون دلار به جمهوري اسلامي ايران كمك کرده است. پروژه اول مربوط به عمليات بازسازي خرابيهاي ناشي از سيل سيستان به مبلغ پنجاه و هفت (57) ميليون دلار و پروژه دوم مربوط به فاضلاب شهر تهران به مبلغ هفتاد و هفت (77) ميليون دلار بوده است.

کل وامي که جمهوري اسلامي ايران در سال 1992 از بانک بين المللي ترميم و توسعه دريافت کرده معادل 9 درصد کل مجموع وامهاي اعطايي بانک مذکور و مؤسسه بين المللي توسعه به شش کشور منطقه خاورميانه و شمال آفريقا و برابر 0/6 درصد از کل وامهاي بانک جهاني (منظور همان IDA, IBRD) است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA)

در آستانه سالهای 1960 کشورهای غربی جهان درگیر بحران اقتصادی عمیقی شده بودند. از آنجا که کشورهای جهان به مانند زنجیری به هم متصل هستند بحران مذکور به سایر کشورها به ویژه در حال توسعه و تحت سلطه غرب انتقال یافت. در نتیجه اوضاع اقتصادی کشورهای در حال توسعه وخیمتر گردید. سطح فقر و بدهی خارجی در این کشورها افزایش یافت.

هدف از تاسیس موسسات وابسته به بانک جهانی

کشورهای پیشرفته و صنعتی بر آن شدند که حداقل برای حفظ موقعیت و منافع خودشان چاره‌ای بیاندیشند. در این چاره‌جویی کشورهای پیشرفته تصمیم گرفتند تا از طریق بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (بانک جهانی) تسهیلات جدیدی به منظور کمک بیشتر به کشورهای فقیر در اختیار آنها قرار دهند. از این رو در سپتامبر سال 1960 اقدام به تأسیس مؤسسه‌ای وابسته به بانک جهانی به نام مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) نمودند.

اهداف مؤسسه بین‌المللی توسعه

مطابق ماده اول اساسنامه بین‌المللی (IDA) اهداف مؤسسه عبارتند از:

■ افزایش تولید بهره‌وری اقتصادی کشورهای در حال توسعه فقیر

■ بالا بردن سطح زندگی مردم کشورهای در حال توسعه فقیر

■ اعطای وامها و تسهیلات مالی با شرایط آسان‌تر از امهای معمولی و تسهیلات بانک

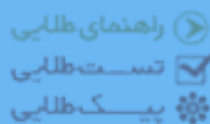
بین املل ترمیم و توسعه، بهخ گونه‌ای که بر تراز پرداختهای کشورهای موردنظر

فشار کمتری وارد شود.

سازمان و تشکیلات مؤسسه بین‌المللی توسعه

مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) از نظر قانونی و مالی مستقل از بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) است ولیکن از همان سازمان و تشکیلات بانک استفاده می‌کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عضویت

بطور کلی مؤسسه بین‌المللی توسعه دارای دو گروه عضو است. یک گروه از اعضای کشورهای ثروتمند هستند که گروه اول نامیده می‌شوند و در واقع آنها تامین کننده سرمایه مؤسسه می‌باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

گروه دیگر اعضای کشورهای در حال توسعه و توسعه نیافته هستند که گروه دوم نامیده می‌شوند. این مؤسسه هنگام تأسیس دارای هفتاد عضو بود.

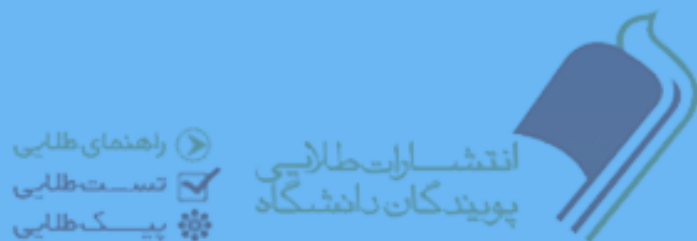
راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عضویت در مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) برای همه اعضای بانک
بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD) آزاد است و اصولاً کشورهای عضو
مؤسسه می‌بایست عضو بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه بانک جهانی باشند.

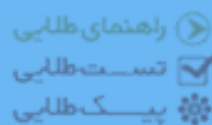

www.bookgolden.com

گروه اول

فهرست اسامي اين يكصد و دو کشور عضو مؤسسه بين المللي
توسعه به تفكيك دو گروه عبارت بود از:

گروه اول: استراليا، دانمارك، ژاپن، نروژ، پاكستان، اطريش، بلژيك،
فنلاند، كويت، لوكزامبورگ، انگليس، آلمان، كندا، فرانسه، هلند، آفريقي
جنوبي، سوئد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

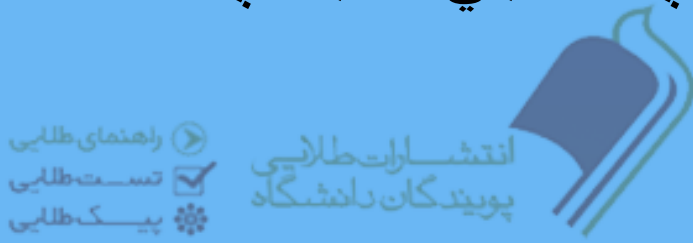
گروه دوم

گروه دوم: افغانستان، کنگو، گویان، لائوس، پاکستان، چین ملی،
الجزایر، کاستاریکا، سوتو، هائیتی، اوگاندا، لبنان، پاناما، زامبیا، تانزانیا،
سودان، تیجر، سوریه، کلمبیا، گواتمالا، آرژانتین، قبرس، هندوراس،
پاراگوئه، سنگام، کره، کامرون، سومالی، مورئیس، غنا، اردن، مصر،
اندونزی، بولیوی، داهوسی، اسلند، مالاگاری، لیبریا، پرو، بوتسرا، هند،

تایلند، لیبی

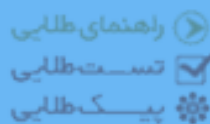
ادامه گروه دوم

دومینیکین، فیلیپین، گینه، برزیل، ایران، یونان، عراق، تونس، سوازیلند، ترکیه، یوگوسلاوی، اسپانیا، سوریه، ویتنام، جنوبی، ساحل عاج، سیلان، گامبیا، موریتانی، چاد، مراکش، ولتای علیا، اکوادور، رواندا، برمه، السالوادور، مالاوی، عربستان سعودی، گابن، اسرائیل، ایرلند، مالزی، بوروندی، اتیوپی، مالی، توگو، سیرالئون، گابن، نیال، شیلی، کنیا، نیال.

www.bookgolden.com

بالاخریه با به عضویت درآمدن کشورهای آلبانی، سوئیس و فدراسیون روسیه در سال مالی 1992 به این مؤسسه، تعداد اعضای آن در پایان یال مالی 1992 به یکصد و چهل و دو (142) عضو متشکل از بیست و چهار (24) کشور ثروتمند و یکصد و هجده کشور در حال توسعه و توسعه نیافته، افزایش پیدا کرد .

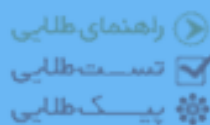
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

✓مقدمات عضویت کشورهای ارمنستان ، گرجستان، قرقیزستان، لاتویا، میکرونزی، مولداوی، نامیبیا، پرتغال، اسلوونی، تاجیکستان، ترکمنستان، اوکراین و ازبکستان در مؤسسه بین‌المللی توسعه فراهم شده است.

✓هم اکنون تعداد اعضا به یکصد و چهل و هشت (148) رسیده است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

جدول شماره (۲۱) اعضای اولیه مؤسسه (گروه یک^۱) و سهمیه آنها در بدو تاسیس

کشور	سهمیه (میلیون دلار)	کشور	سهمیه (میلیون دلار)
استرالیا	۲۰/۱۸	ژاپن	۳۳/۵۹
اتریش	۵/۰۴	لوکزامبورگ	۱/۰۱
بلژیک	۲۲/۷۰	هلند	۲۷/۷۴
کانادا	۳۷/۸۳	نروژ	۶/۷۲
دانمارک	۸/۷۴	سوئد	۱۰/۰۹
فنلاند	۳/۸۳	آفریقای جنوبی	۱۰/۰۹
فرانسه	۵۲/۹۶	بریتانیا	۱۳۱/۱۴
آلمان	۵۲/۹۶	امریکا	۳۲۰/۲۹
ایتالیا	۱۸/۱۶	جمع	۷۶۳/۰۷

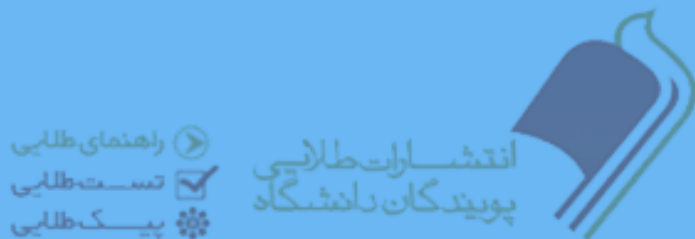
مأخذ: حسن گلریز، سازمانهای پولی و مالی بین‌المللی، تهران: دانشکده علوم بانکی، چاپ دوم، ۱۳۷۲، صفحه ۴۱۴.

اعضای اولیه مؤسسه (گروه دو) و سهم آن‌ها در بدو تاسیس

کشور	سهمیه (میلیون دلار)	کشور	سهمیه (میلیون دلار)	کشور
افغانستان	۱/۰۱	شیلی	۳/۵۳	
آرژانتین	۱۸/۸۳	چین	۳۰/۲۶	
بولیوی	۱/۰۶	کلمبیا	۳/۵۳	
برزیل	۱۸/۸۳	کاستاریکا	۰/۲۰	
برمه	۳/۰۲	کوبا	۲/۷۱	
سری لانکا	۳/۰۳	دومینیکن	۰/۲۰	
اکوادور	۰/۶۵	گواتمالا	۰/۲۰	
السالوادور	۰/۲۰	هائیتی	۰/۲۶	
اتیوپی	۰/۵۰	هندوراس	۰/۲۰	
اسرائیل	۱/۶۸	ایسلند	۰/۱۰	
اردن	۰/۳۰	هند	۲۰/۳۵	
کره	۱/۲۶	انگولزی	۱۱/۱۰	
لبنان	۰/۲۵	ایران	۲/۲۵	
لیبی	۱/۰۱	عراق	۰/۲۶	
مالزی	۲/۵۲	ایرلند	۳/۰۳	
مکزیک	۸/۷۳	اسپانیا	۱۰/۰۹	
مغرب	۳/۵۳	سودان	۱/۰۱	
نیکاراگوئه	۰/۳۰	ویتنام	۳/۰۳	
پاکستان	۱۰/۰۹	تونس	۱/۵۱	
پاناما	۰/۰۲	ترکیه	۵/۸۰	
پاراگوئه	۰/۳۰	جمهوری متحده عربی	۶/۰۳	
پرو	۱/۷۷	اوروگوئه	۱/۰۶	
فیلیپین	۵/۰۲	ونزوئلا	۷/۰۶	
عمارتان سعودی	۳/۷۰	ویتنام	۱/۵۱	
شنا	۲/۲۶	یوگسلاوی	۲/۰۲	
یونان	۲/۵۲			
		جمع	۲۳۶/۹۲	
		جمع کل	۱۰۰۰	

ارکان مؤسسه بین المللی توسعه

ارکان مؤسسه توسعه به مانند بانک بین المللی ترمیم و توسعه عبارت از هیئت نمایندگان، هیئت مدیره و رئیس مؤسسه و کارکنان است. تمامی رکنهای نام برده عموماً متشکل از همان افرادی هستند که رکن مربوطه در بانک را تشکیل می دهند و دارای همان وظایف و اختیارات ذکر شده هستند.

www.bookgolden.com

اجلاس هیئت نمایندگان مؤسسه بین‌المللی توسعه معمولاً سالی یکبار و همزمان با اجلاس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه، تشکیل می‌شود. جلسه هیئت نمایندگان مؤسسه در صورتی رسمیت می‌یابد که نمایندگان شرکت کننده دو سوم آراء را داشته باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

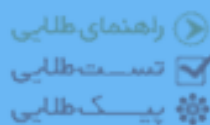
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

آرا و سرمایه

تعداد آرای اعضای مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) با تعداد آرای اعضا در بانک جهانی متفاوت است. کلیه اعضای مؤسسه دارای دو نوع رای به نامهای رای اولیه و ثانویه هستند. همه اعضا پانصد (500) رای اولیه دارند و لیکن به ازای هر پنج هزار (5000) دلار سهمیه دارای یک رای ثانویه می‌باشند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سرمایه اولیه مؤسسه بین‌المللی برابر یک میلیارد دلار تعیین شده بود که هفتصد و شصت و سه و هفت صدم (763/07) میلیون دلار آن را کشورهای صنعتی و توسعه یافته پرداخت کردند. این کشورها تمامی سهامشان را به طلا یا ارزهای قابل تبدیل پرداخت کردند. مابقی سرمایه اولیه مؤسسه یعنی دویست و سی و شش و نود و دو صدم (236/92) میلیون دلار توسط سهمیه‌های کشورهای توسعه نیافته یا در حال توسعه تأمین شد.

منابع مالی مؤسسه بین‌المللی توسعه

مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) از منابع زیر برای تأمین مالی خود استفاده می‌کند:

- سهمیه کشورهای عضو و در صورت لزوم افزایش آن.
- افزایش سهمیه کشورهای ثروتمند عضو مؤسسه.
- کمک‌های اضافی بعضی از کشورها برای تقویت بنیه مالی مؤسسه علاوه بر تعهداتشان به مؤسسه کمک می‌کند.

منابع مالی مؤسسه بین‌المللی توسعه

❁ کمک‌های مالی بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه – بانک از محل درآمدهای خود به طور بلاعوض به بنیة مالی مؤسسه کمک می‌کند.

❁ درآمد خالص مؤسسه از عملیات وام‌دهی، هر چند که کارمزد وام‌های مؤسسه ناچیز است.

❁ درآمد خالص حاصل از انتشار و فروش اوراق قرضه بدون بهره به کشورهای ثروتمند.

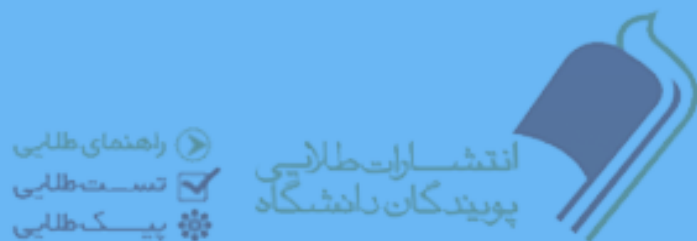
وامدهي مؤسسه

امكانات و وامدهي مؤسسه بين المللي توسعه به كشورهاي با درآمد پايين اختصاص دارد. به همين جهت وامهائي كه مؤسسه بين المللي توسعه اعطا مي كند بدون بهره است و فقط مؤسسه بابت انجام كارهاي اداري و جبران هزينه هاي اداري مربوطه، بين هفتاد و پنج صدم (0/75) تا يك درصد كارمزد دريافت مي كند.

شرایط وام‌های مؤسسه بین‌المللی توسعه

وام‌های مؤسسه بین‌المللی توسعه به طرح‌هایی تعلق می‌گیرد که از لحاظ فنی، اقتصادی مالی و مدیریتی در قالب و چهارچوب مورد قبول مؤسسه باشد و بر تراز پرداخت‌های کشورهای وام‌گیرنده فشاری وارد نیورد.

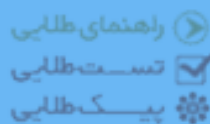

www.bookgolden.com

صندوق ویژه

مؤسسه بین‌المللی توسعه در تاریخ 26 اکتبر 1982 صندوق ویژه‌ای را با استفاده از سهامش اعضای خود تاسیس نموده است. این صندوق تحت پوشش مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) بوده و به منظور کامل نمودن چگونگی دسترسی این مؤسسه به منابع منظم برای وام‌دهی به کشورهای تشکیل شده است. در 28 سپتامبر 1989 صندوق دیگری نیز در جهت ایجاد تسهیلات برای کاهش بدهی‌های کشورهای عضو مؤسسه بین‌المللی

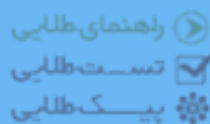
توسعه با مشارکت بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه تاسیس شده است.

انستیتوت ملی
پویندگان دانشگاه

ایران و مؤسسه بین‌المللی توسعه

در 21 خرداد 1339 قانون عضویت ایران در مؤسسه بین‌المللی توسعه (IDA) به تصویب دو مجلس رسید. سهمیه ایران در مؤسسه مذکور چهار و پنجاه و چهاردهم (4/54) میلیون دلار تعیین شده که بر طبق اساسنامه می‌بایست ده درصد (10%) به طلا یا ارز و نود درصد (90%) به ریال پرداخت می‌گردید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

كمك هاي مالي ايران به موسسه بين المللي توسعه

سال	میزان کمک (واحد: میلیون دلار)
۱۹۷۵	۵۹۳
۱۹۷۶	۷۵۳
۱۹۷۷	۲۲۱
۱۹۷۸	۲۷۸
۱۹۷۹	۲۵
۱۹۸۰	۳

نشریات بانک جهانی

بانک جهانی نیز به مانند صندوق بین‌المللی پول به دلیل داشتن امکانات، استفاده از افراد متخصص و انجام مطالعات متعدد با اهداف مختلف بر روی اقتصاد کشورهای عضو، دارای نشریات زیادی است که بسیار سودمند قابل استفاده هستند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

پاره‌ای از نشریات بانک جهانی

● کاتالوگ انتشارات بانک جهانی

● گزارش سالانه بانک جهانی

● گزارش هفتگی بانک جهانی

● گزارش سالانه توسعه جهانی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

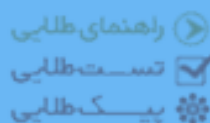
پاره‌اي از نشریات بانک جهانی

● مجله اقتصادي بانک جهانی (هر سه سال يك بار)

● اظهار نظر تحقيقي بانک جهانی

● خبرنامه تحقيقي چهار ماهه بانک جهانی

● اطلس بانک جهانی (سالانه)

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

پاره‌اي از نشریات بانک جهاني

● خلاصه انتشارات؛ بلرنامه تحقيق بانک جهاني (سالانه)

● گزارش کارکنان شاغل

● مجله سالانه نتایج اجرای پروژه‌ها و ...

● گزارش سالانه مرکز بین‌المللی حمل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاري

(ICSID)

● بررسی ICSID - مجله قانون سرمایه‌گذاري خارجي (دو بار در سال)

نگاه كلي به بانك جهاني

به طور كلي سياستها و تصميمگيري بانك جهاني نيز به مانند صندوق بين المللي پول تحت نفوذ مقاصد سياسي و اقتصادي پنج کشور بزرگ صنعتي دنيا يعني آمريکا، ژاپن، انگليس، آلمان و فرانسه است.

برخوردهای سیاسی بانک جهانی در ارتباط با وام دادن

بانک جهانی در زمان نخست‌وزیری دکتر مصدق هنگامی که نفت ایران ملی اعلام شد، حاضر به پرداخت وام بدون قید و شرط به دولت ایران نشد بلکه پرداخت وام را مشروط به لغو قانون ملی کردن صنعت نفت کرد.

برخوردهای سیاسی بانک جهانی در ارتباط با وام دادن

بانک جهانی در سال 1981 پرداخت وامی به مبلغ دویست و پنجاه میلیون دلار را به دولت هندوستان تصویب کرده بود، اما چون دولت وقت هندوستان یعنی دولت ایندراگاندي اقدام به تغییر مقاطعه کار پیشنهادي بانک جهانی که يك شرکت آمریکا بود، کرد و به جاي آن با يك شرکت دانماركي قرارداد بست، نتوانست وام مصوبه را دریافت کند. به عبارت دیگر بانک جهانی از پرداخت وام مذکور به هندوستان خودداری کرد.

نقش بانک جهانی در کشورهای در حال توسعه در آینده

در زمینه نقش بانک جهانی در کشورهای در حال توسعه نظرات متفاوت و حتی متضادی وجود دارد. برخی معتقدند سیاستها و پژوهشهای بانک جهانی نتایج مناسب و مفیدی در زمینه پیشبرد و توسعه اقتصادی کشورهای در حال توسعه به بار نیاورده است و در مقابل عده‌ای دیگر به نقش مفید بانک جهانی در کشورهای مذکور معتقد هستند.

آنچه مسلم است ،این است که در عدم موفقیت و یا عدم توسعه کشورهای در حال توسعه عوامل دیگری نیز مؤثر بوده‌اند.

اهم این عوامل عبارتند از:

● اغلب کشورهای در حال توسعه تک محصولی هستند و اقتصاد آنها شرکت وابسته است به صادرات آن محصول که خود مواد اولیه است. این امر با توجه به نوسانات قیمت مواد اولیه به ویژه کاهش قیمت آنها، سبب بروز مشکلات اقتصادی برای کشورهای مذکور بوده است.

● کاهش قدرت خرید کشورهای در حال توسعه- علت این امر برمیگردد به این که درآمدهای صادراتی کشورهای در حال توسعه (چه نفت و چه غیر نفتی) به دلار است و دلار در بازار جهانی در سالهای اخیر سیر نزولی داشته است.

● بالا بودن نرخ رشد جمعیت در کشورهای در حال توسعه

● کاهش دسترسی به بازارهای مالی جهانی به دلیل بحران بدهی‌های جهان و به ویژه افزایش نرخ بهره واقعی در آمریکا.

● محدودیت سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل اثر منفی عوامل برون‌زا و مختل‌کننده بر نرخ رشد و اشتغال این کشورها

● عدم وجود استراتژی توسعه خاص در این کشورها

● مغشوش بودن سیاست‌های داخلی

چارچوب فعالیتهای مالی و نقش آتی بانک جهانی

بانک جهان باید در چارچوب فعالیتهای مالی و نقش آتی خود در دهه 1990 نکات مهم زیر را مدنظر قرار دهد:

● ایجاد تعادل و توازن بین سرمایه گذاریهای عمرانی و بنیادی از یک سو و منابع مالی مربوط به برنامه تعدیل اقتصادی در کشورهای عضو که اکثر آنها را کشورهای در حال توسعه تشکیل می دهند.

● اثرات ناشی از عوامل برنامه تعدیل اقتصادی بر ورابط بانک و کشور وام گیرنده.

● چگونگی همکاری صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی به ویژه در زمانی که اجرای برنامه تعدیل اقتصادی سهم عمده‌ای را در برنامه‌های کلی مربوط به رشد وام گیرنده را تشکیل می‌دهد.

● تاکید بر اهمیت نقش بانک در کمک بلند در کمک به طرح‌های عمرانی و اجرائی و ادامه قوی تر این نقش در آینده و تامین مالی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و کمک به

● قراردادن اساس عمليات مالي بانك در سالهاي آتي در زمينه سرمايه‌گذاري و كمك هرچه بيشتر به كشورهاي فقير، به نحوي كه ميان سرمايه‌گذاريهاي با بازده بالاتر و نيز ظرفيت توليدي بخشهاي مختلف اقتصادي در اين كشورها افزايش يابد.

● با توجه به اينكه نياز ب منابع مالي جديد از سوي كشورهاي در حال توسعه عضو بالاست و از طرف ديگر در شرايط جاري سطح كمكهاي رسمي عمراني و نيز تمايل بانكهاي تجاري به وام‌دهي بيشتر به مراتب كمتر از دهه‌ها گذشته بوده و تحولات اروپاي مركزي و شرقي و بالا بردن فرضتهاي سرمايه‌گذاري در كشورهاي صنعتي خود جاذب منابع وسيع مالي در حال حاضر مي‌باشند.

بانك جهاني و مراحل مختلف انجام يك پروژه

چنانچه اشاره شد وظيفه اصلي بانك جهاني وام دادن به پروژههاي توسعه است.

پروژههاي مي توانند از وام بانك جهاني استفاده كنند كه با دقت انتخاب و به طور سيستماتيک ارزيابي شده باشند. به هر حال تاکنون تعداد زيادي پروژههاي خاص توانسته اند از بانك جهاني وامهاي كم بهره دريافت كنند.

مراحل دور پروژه

1- شناسایی

اولین مرحله از سیکل هر پروژه ،شناسایی پروژه است که هم از نظر بانك و هم از نظر کشور استقراض کننده از اهمیت خاصی برخوردار است.

مراحل دور پروژه

2- آماده سازی پروژه

بعد از اتمام مرحله شناسایی پروژه، پروژه جزء برنامه و امدهی قرار می‌گیرد و وارد دوره‌ای (بین یک یا دو سال) که شامل همکاری بین بانک و کشور و امگیرنده است می‌شود. برای هر پروژه یک «خلاصه پروژه» تهیه می‌شود که در آن اهداف پروژه تفسیر و مسائل اصلی مربوط به هر پروژه شناسایی می‌گردد.

مراحل دور پروژه

3- ارزیابی پروژه

پس از آنکه کلیه بررسی‌های لازم در مورد یک پروژه انجام شد مرحله ارزیابی پروژه آغاز می‌شود مسئولیت این مرحله منحصراً بر عهده بانک است. در ارزیابی پروژه چهار جنبه اصلی (فنی، نهادی، اقتصادی، مالی) مدنظر است.

جبنه فني

پروژه‌ها باید به نحو صحیح طراحی و از طراحی فني منطقي برخوردار باشند و با استانداردهاي موردنظر بانك مطابقت نمایند.

ارزیابی فنی مسائلی از قبیل اندازه فیزیکی طرح، نوع تکنولوژی مورد استفاده، روش ارائه خدمات و ... را در برمی‌گیرد و مهمترین بخش آن مربوط به پیش‌بینی هزینه‌ها و نوع مهندسی و اطلاعاتی از این نوع است. به عنوان مثال آیا در صورت تغییر شرایط فیزیکی و افزایش قیمت‌های مورد انتظار در زمان اجرای پروژه میزان وام پرداختی کافی است.

جنبه نهادي

يکي از مهمترين اهداف بانک از وام‌دهي، نهادسازي است. هدف بلند مدت بانک جهاني تشکيل يك نهاد محلي با کارآيي بالاست و اين با اهميت‌تر از انتقال منابع مالي و فراهم کردن تسهيلات فزيکي است. البته براي موفقيت در نهادسازي و تسلط بر آن که کار ساده‌اي هم نيست بايد درک عميق و صحيحي از محيط فرهنگي کشور وام‌گيرنده وجود داشته باشد.

جنبه اقتصادي

از لحاظ اقتصادي با استفاده از تحليل هزينه - فايده طرحها مي توان پروژههاي را كه نقش مهمتري در رسيدن به اهداف توسعه کشور دارد انتخاب نمود. در آريابي اقتصادي جايگاه بخشهاي مختلف پروژه وضعيت موسسات بخش خصوصي و دولتي و سياستهاي اصلي دولت مورد بررسي قرار گيرد.

جنبه مالي

ارزيابي مالي پروژه به چند دليل حائز اهميت مي باشد:

🔧 اطمینان یافتن به اینکه امکانات مالي براي به اجرا درآوردن پروژه موجود کافي است زیرا بانک جهاني همه هزینه هاي مربوط به پروژه را تقبل نمي کند و پوشش قسمت از اين هزینه ها بر عهده دولت (استقراض کننده) مي باشد.

جنبه مالي

ارزيابي مالي پروژه به چند دليل حائز اهميت مي باشد:

🔧 وقتي يك موسسه انتقاعي از لحاظ مالي ارزيابي مي شود، در واقع اعتبار مالي اين موسسه بررسي مي گردد كه آيا توانايي عمل به تعهدات مالي خود را دارد و آيا مي تواند با استفاده از منابع داخلي خود، بازدهي اش را افزايش دهد و منابع مالي لازم را براي برطرف كردن نيازها سرمايه اي آينده ايجاد كند.

جنبه مالي

ارزيابي مالي پروژه به چند دليل حائز اهميت مي باشد:

🔨 در واقع ارزيابي مالي پروژه بازپرداخت هزينه هاي عملياتي و سرمايه گذاري را توسط كساني كه از اجراي پروژه منفعت مي برند نيز مورد بررسي قرار مي دهد. ا ز جمله روش هاي بازپرداخت اين هزينه ها، دريافت ماليات عمومي، پرداخت هزينه هاي آبياري و ملزم كردن كشاورزان به فروش محصول خود به بخش دولتي با قيمت هاي كنترل شده مي باشد.

مذاکره و ارائه گزارش در هیئت مدیره

در این مرحله بانک جهانی و کشوری که تحت وام‌دهی بانک قرار می‌گیرد تلاش می‌کنند تا به توافق‌هایی جهت موفقیت هر چه بیشتر و تضمین موفقیت پروژه برسند که این توافقات به تعهدات قانونی تبدیل می‌شود و در سند‌های مربوط به وام منظور می‌گردد.

نظارت و اجرا

در این مرحله اجرای عملی پروژه مطرح می‌شود، مسئولیت اجرای پروژه به عهده کشور وام گیرنده می‌باشد و با مساعدتهای بانک جهانی که قبلاً با کشور استقرایز کننده توافق شده است، عملی می‌گردد و بانک جهانی از طریق آموزش کارکنان، اعزام مدیران و مشاورین غیر بومی، برای همکاری در امر نظارت و ساخت پروژه به این کشورها کمک می‌کنند و بانک به عنوان ناظر بر اجرای پروژه، وظیفه خود را انجام می‌دهد.

اهداف اصلي بانك جهاني از نظارت بر پروژه

همكاري با كشورهاي وام گيرنده جهت دستيابي به اهداف توسعه‌اي و ياري اين كشورها هنگام مقابله با مشكلات ناشي از اجراي پروژه مي‌باشد.

دومين هدف بانك جهاني از نظارت بر اجراي پروژه، جمع‌آوري تجربيات گذشته جهت طراحي و آماده‌سازي پروژه‌ها در آينده و نيز بهبود و اصلاح سياست‌ها و رويه‌هاي اتخاذ شده در گذشته مي‌باشد.

يکي از مراحل مهم نظارت بر پروژه، تدارک خرید کالاها و مواردی که از طریق وام تامین مالی می‌شوند می‌باشد. تدارک خرید کالا بر اساس توصیه و رهنمودهای بانک جهانی در موافقت‌نامه‌ها، توسط کشور استقراض کننده صورت می‌گیرد. این رهنمودها، تهیه و تدارک کالا و کار مورد نیاز را با روش‌هایی کاملاً اختصاصی و کارآمد طراحی می‌کنند.

ارزشیابی

در سال 1970 يك سیستم ارزیابی به عنوان آخرین مرحله سیکل يك پروژه تشکیل شد. برای آنکه بررسی و رسیدگی به پروژه از طریق همکاری بانک جهانی استقلال لازم را داشته باشد اداره‌ی ارزشیابی عملیات (OED) تشکیل گردد. کلیه کارکنان آن مستقل از کارکنان اجرایی بانک بوده و گزارشات خود را مستقیماً به مدیران اجرایی ارائه می‌دهند.

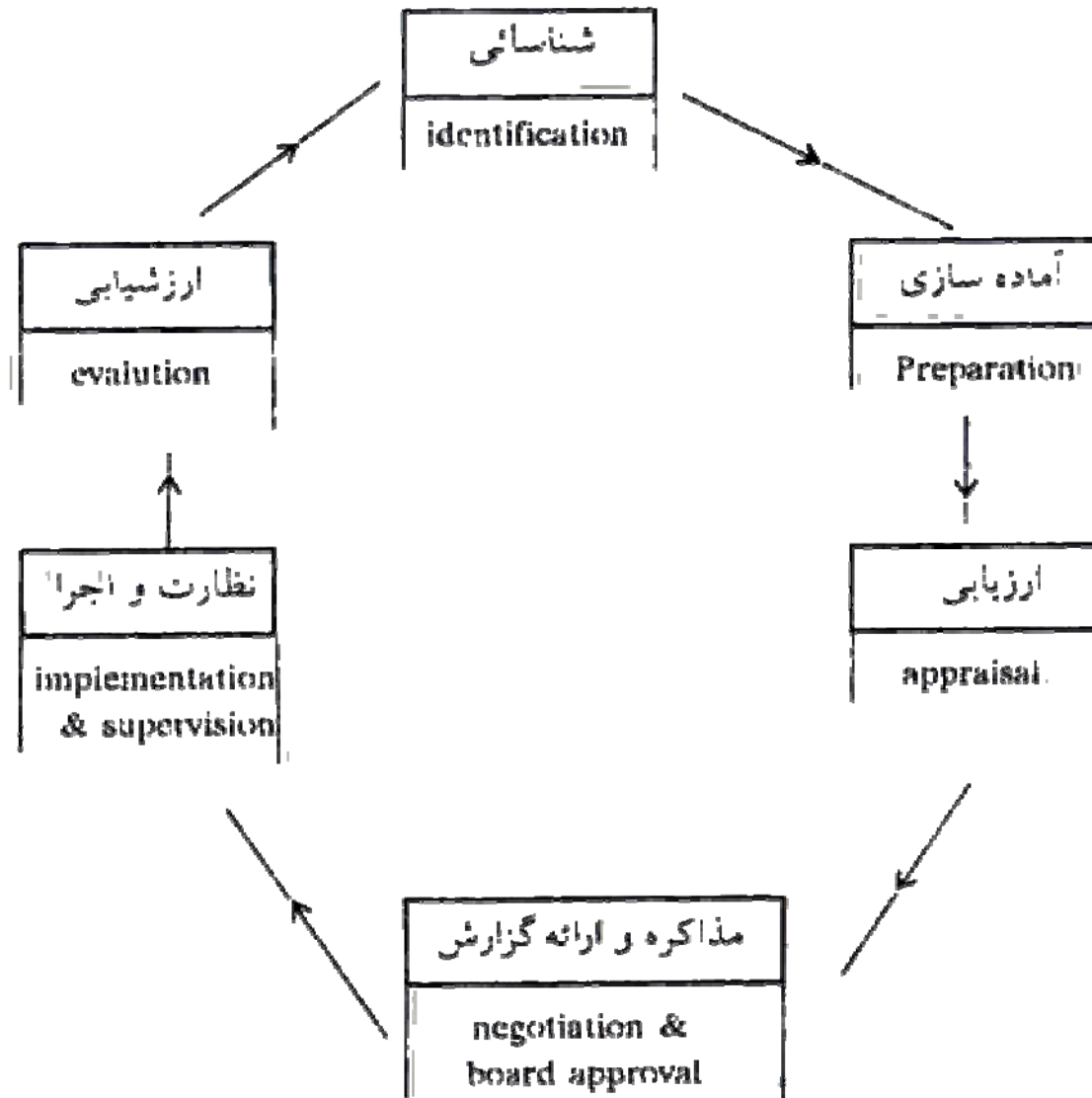

ارزشیابی

در واقع می‌توان گفت سیستم ارزشیابی، مجموعه با ارزشی از اطلاعات تکمیلی است که از جریان وسیع‌تر گزارشات نظارتی مربوط به هر پروژه به دست می‌آید. برخی از اطلاعات معایب و خطاهای موجود در اجرای پروژه را نشان می‌دهد و بسیاری از این یافته‌ها نیز موجب اطمینان بیشتر از صحت کار پروژه و سیاست‌های اتخاذ شده، می‌گردند.

دور جاري پروژه

تدارك خريد بر اساس وامهاي بانك جهاني

وقتي کشور تحت وامدهي بانك جهاني قرار مي‌گيرد مسئوليت اجراي پروژه و تدارك خريد نيز بر عهده کشور وام‌گيرنده است. البته تدارك خريد ممکن است از طريق موسسه‌هاي که از طرف دولت پروژه را بر عهده گرفته نيز انجام شود.

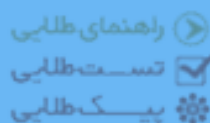
بانك جهاني همواره تلاش مي‌كند تا كشورهاي استقراض كننده به نحو مطلوبی از منابع مالي استفاده كنند و تدارك خريد خود را با يك روش كاملاً اقتصادي انجام دهند تا منابع مالي آنها هدر نرود، لذا از طريق ايجاد مناقصه رقابتي بين‌المللي (ICB) تا حدي اين هدف خود را عملي کرده است.

مناقصه رقابتي بين المللي (ICB)

مناقصه رقابتي بين المللي (ICB) بايد در سطح بين المللي مطرح شود و شامل دو مرحله است :

● اعلان عمومي خريد

● انتشار آگهي هاي خاص براي مناقصه هاي خريد

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تدارك خريد در مورد پروژه‌هايي با تامين مالي مشترك

وقتي تامين مالي يك پروژه علاوه بر بانك از طريق منابع مالي ديگري
نيز تامين مالي مشترك مي شود شرايط مختلفي بر خريد در اين پروژه‌ها
اثر مي‌گذارد و هدف اصلي اين است كه خريد با روش اقتصادي كه
مطابق با مقررات و قوانين مختلف تامين مالي است، انجام پذيرد.

ترتیبات خرید در ارتباط با سه منبع عمده تامین مالی مشترک

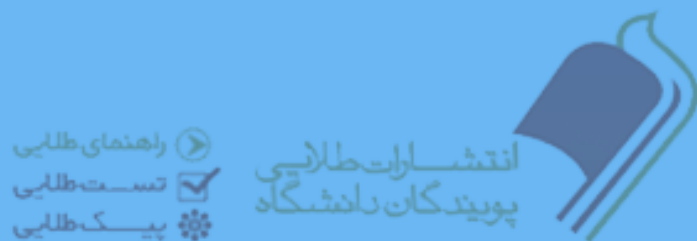
آژانس کمکهای رسمی

وقتی در تامین مالی مشترک پروژه، آژانس‌های رسمی از جانب دولت تامین مالی قسمتی از پروژه را برعهده می‌گیرند برای عرضه کنندگان داخلی فرصتهایی به وجود می‌آید. البته این کمکها اغلب دارای ضوابط و شرایط خاص خود می‌باشد. به همین لحاظ بیشتر عملیات تامین مالی مشترک پروژهها با استفاده از روش تامین مالی موازی صورت می‌گیرد.

ترتیبات خرید در ارتباط با سه منبع عمده تامین مالی مشترک

آژانس‌های اعتبار صادراتی

اغلب پروژه‌های بانک جهانی علاوه بر تامین مالی توسط استقراض کننده و بانک برای تامین بقیه هزینه‌های پروژه نیاز به ورود کالاهای سرمایه‌ای دارد و این باعث استفاده از روش تامین مالی اعتبار صادراتی می‌شود.

www.bookgolden.com

تامین مالی به وسیلهی آژانس‌های اعتبار صادراتی به دو روش صورت می‌پذیرد:

روش اول: با توجه به اینکه آژانس‌های اعتبار صادراتی با خرید کالا از کشور خود، کشور استقراض کننده را تامین مالی می‌کنند لذا روش تامین مالی موازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. حداکثر تامین مالی توسط این آژانس‌های اعتباری صادراتی 85 درصد از هزینه‌ی خرید کالا است. بقیه هزینه پروژه را بانک جهانی با استفاده از ترتیبات مالی مشترک با آژانس‌های اعتبار صادراتی از طریق پیش‌پرداخت خرید تامین مالی می‌کند.

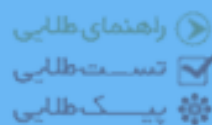
تامین مالی به وسیلهی آژانس‌های اعتبار صادراتی به دو روش صورت می‌پذیرد:

روش دوم: در این روش تهیه و تدارک خرید کالا و خدمات برای پروژه به مجموعه‌هایی تقسیم می‌شود و عرضه‌کنندگانی که شرایط لازم را داشته باشند جهت شرکت در مناقصه دعوت می‌شوند. شرکت کنندگان در مناقصه پیشنهاد قیمت در مورد یک مجموعه یا بیشتر را به صورت نقدی و یا به شکل اعتبار صادراتی ارائه می‌دهند.

برنامه اهرم پیشرفته اعتبار صادراتی (EXCEL)

در سال 1988 به منظور ایجاد تسهیلات در حمایت از اعتبار صادراتی برای نهادهای بخش خصوصی این برنامه طراحی شد عملی شدن برنامه (EXCE) مشروط به دو شرط زیر است:

● از دیدگاه کلان اقتصادی ساختار کشور استقارض کننده به گونه‌ای باشد که زمینه مطلوب و مساعد برای جذب و تشکیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم شود.

کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

● توانایی پرداخت اصل و فرع بدهی توسط این کشور وجود داشته باشد.

برنامه توسعه یافته تامین مالی مشترک (ECO)

تصویب برنامه و اهداف آن

برنامه توسعه یافته تامین مالی مشترک در سال 1989 توسط بانک جهانی تصویب شد. اهداف این برنامه عبارتند از:

✘ تطبیق تامین مالی مشترک تجاری با تغییرات بازار و تطبیق برنامه تامین مالی مشترک خصوصی با تغییرات اعتباری و بازارهای سرمایه.

✘ حمایت از وامگیرندگان واجد شرایط به منظور دستیابی به بازارهای خصوصی و عمومی سرمایه.

✘ پوشش خطرات استقراض کنندگان بخش خصوصی از طریق ارتقاء جریان اضافی مالی خصوصی.

برخي از اجزاي برنامه هاي ECO

ضمانت وامهاي تجاري :

بانك جهاني از طريق وامهاي بانكهاي تجاري ، بازارهاي اعتباري بلندمدت و ميان مدت ، ضمانت تامين مالي پروژه هايي را كه مطلوب تشخيص مي دهد فراهم مي آورد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

منافع برنامه ECO

منافع ناشی از برنامه‌های ECO به سه بخش تقسیم می‌شود:

■ در مورد وام‌گیرندگان

■ برای پرداخت کنندگان وام

■ برای بانک جهانی

فصل سوم

سایر مؤسسات گروه بانک جهانی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

شرکت مالی بین‌المللی (International financial corporation)

شرکت مالی بین‌المللی در سال 1956 تاسیس شد. این شرکت یکی از موسسات وابسته به گروه بانک جهانی است. هدف اصلی از تاسیس شرکت همان کمک به توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورهای در حال توسعه بوده است.

سازمان تشکیلات

صرفنظر از مسئله اعضا و چگونگی به عضویت درآمدن کشورهای مختلف در شرکت مالی بین‌المللی (IFC) که بدانها پرداخت خواهد شد، مدیریت و اداره شرکت مذکور به عهده مدیریت و تشکیلات بانک جهانی است. شرکت مالی بین‌المللی برای انجام امور اجرایی و سایر خدمات از بانک دستور می‌گیرد و محل اصلی آن همان محل اصلی بانک جهانی است.

عضویت و حق رأی

برای اینکه کشوری در شرکت مالی بین‌المللی (IFC) عضو شود، شرط لازمی وجود دارد و آن شرط لازم، عضویت در بانک جهانی است. تعداد اعضای شرکت مالی بین‌المللی در ابتدای تاسیس پنجاه و شش (56) کشور بود و از آن پس به بعد تعداد اعضا افزایش داشته است. شرکت مذکور در ابتدای سال 1989 میلادی دارای یکصد و سی و چهار (134) عضو بود یکصد و چهارده تایی (114) آن در زمره کشورهای در حال توسعه بودند. تعداد اعضا تا پایان سال مالی 1992 به یکصد و چهار و هفت (147) کشور رسید. با تحقق عضویت سه کشور دیگر، هم اکنون این شرکت دارای یکصد و پنجاه (150) عضو می باشد.

حق رأی

هر کشور عضو دویست و پنجاه (250) رأی اولیه دارد و به ازای هر سهم اضافی، یک رأی خواهد داشت. تمامی تصمیمات شرکت مالی بین‌المللی (IFC) به غیر از برخی موارد مشخص در صورتی قابل اجرا است که اکثریت آرا به دست آمده باشد.

ارکان شرکت

شرکت مالی بین‌المللی دارای یک هیئت نمایندگان و رئیس آن، یک هیئت مدیره، یک رئیس هیئت مدیره، یک رئیس کل و تعدادی کارمند است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هیئت نمایندگان

هیئت نمایندگان متشکل از نماینده و نماینده علی‌البدل کشورهای عضو است. این نمایندگان، همان نمایندگان مربوطه در بانک جهانی هستند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هیئت نمایندگان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری در شرکت مالی بین‌المللی است و می‌تواند اختیارات خود را به جزء موارد زیر به هیئت مدیره واگذار کند:

◆ پذیرش عضو جدید و تعیین شرایط آن

◆ تغییر سرمایه شرکت (افزایش یا کاهش)

◆ تفسیر مواد اساسنامه شرکت

ادامه موارد منع واگذاري اختيار

همكاري با ديگر سازمانهاي بين المللي

تعليق عضويت يك عضو

تقسيم سود سالانه

توقف فعاليت و تقسيم دارائيهاي شركت

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هیئت مدیره

هیئت مدیره شرکت مالی بین المللی را همان اعضای هیئت مدیر بانک جهانی تشکیل می دهند. رئیس بانک جهانی، رئیس هیئت مدیره شرکت مالی بین المللی هم می باشد ولیکن حق رأی ندارد مگر اینکه آرای مخالف و موافق برابر شوند.

رئیس کل

رئیس کل شرکت مالی بین‌المللی عهده‌دار امور جاری و روزانه شرکت است. این شخص به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و توسط اعضای آن انتخاب می‌شود. رئیس کل شرکت در جلسات هیئت مدیره شرکت می‌کند ولی حق رأی ندارد.

کارکنان

کارکنان شرکت مالی بین المللی از میلتهای مختلف هستند که بیشتر آنها در سطح کارشناس و کارشناس ارشد می باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
پیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اداره‌ها

شرکت مالی بین‌المللی (IFC) دارای شش اداره تحت عناوین:

اداره سرمایه‌گذاری اداره حقوقی

اداره مهندسی

اداره مدیریت امور مالی

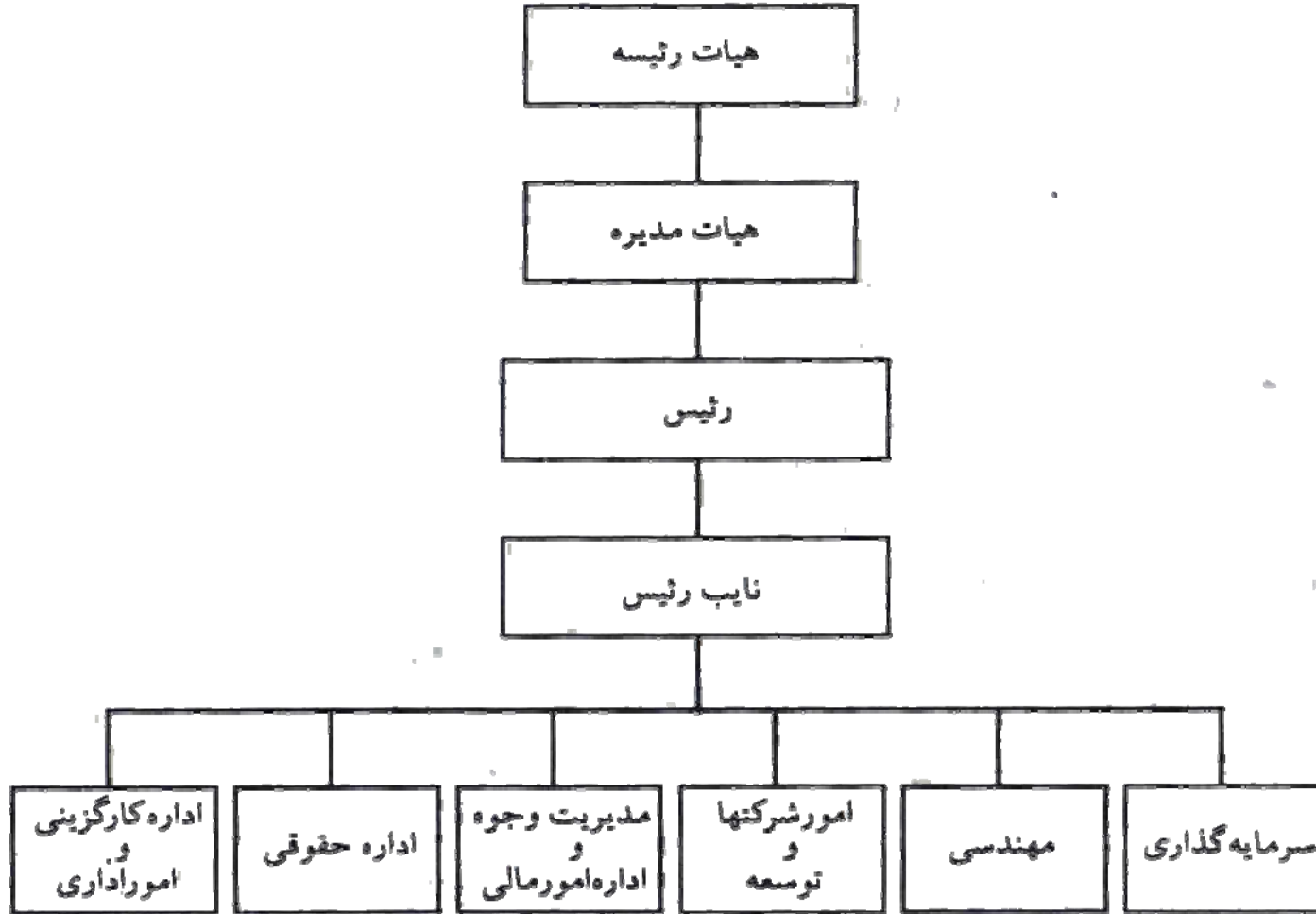
اداره امور شرکتها و توسعه

اداره کارگزینی

امور اداری

نمودار سازمانی شرکت مالی بین المللی

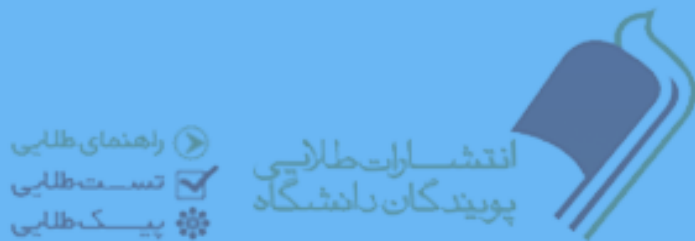

فعالیت‌های شرکت مالی بین المللی

چگونگی فعالیت، حدود اختیارات در تقسیم مسئولیت‌ها در شرکت مالی بین‌المللی (IFC) در قالب یک اساسنامه تعیین شده که این اساسنامه به تصویب کشورهای عضو رسیده است. به طور کلی فعالیت‌های شرکت در دو زمینه مالی و خدمات مشاوره‌ای است. در فعالیت‌های مالی در جهت تجهیز بیشتر جریان منابع مالی بخش خصوصی، مشارکت در ریسک‌های موجود در سرمایه‌گذاریها در ممالک در حال توسعه و در تامین هزینه‌های امکان‌سنجی طرحها گام برمیدارد.

هدف آژانس تضمین سرمایه‌گذاری چند جانبه

هدف از تأسیس آژانس سرمایه‌گذاری چند جانبه (MIGA)، همکاری با کشورهای توسعه‌یافته و سرمایه‌گذاران بالقوه برای تقویت و تشویق جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به سوی کشورهای در حال توسعه عضو به منظور انجام طرح‌های مولد در این کشورها بوده است.

www.bookgolden.com

براي رسيدن به اين هدف و رفع موانع موجود در اين راه آژانس مذکور
به دو طريق عمل مي‌کند:

□ تضمين سرمايه‌گذاري : نظير بيمه و بيمه مشترك، براي کاهش ريسکها و مخاطرات
غيربازرگاني در کشور مورد نظر .

□ ارائه خدمات مشاوره‌اي به کشورهاي در حال توسعه به منظور جلب سرمايه

گذاري خارجي و انجام فعاليت‌هاي مکمل جهت بهبود جريان سرمايه‌گذاري به اين
کشورها.

سازمان و تشکیلات

عضویت

آژانس تضمین سرمایه گذاری چند جانبه (MIGA) دارای دو گروه عضو است. یک گروه متشکل از کشورهای توسعه یافته است که صدور سرمایه‌ها عمدتاً به توسط اعضای این گروه صورت می‌گیرد، و گروه دیگر متشکل از کشورهای در حال توسعه است.

سازمان و تشکیلات

سهامیه

سهامیه تعداد سهام هر عضو بر اساس معیارهایی توسط هیئت نمایندگان تعیین می‌شود، با این حال نباید سهامیه هر عضو کمتر از پنجاه سهم یا پانصد هزار (500000) حق برداشت مخصوص (SDR) باشد و باید متناسب با قدرت اقتصادی آنها باشد.

سازمان و تشکیلات

سیستم رأی گیری

در آژانس تضمین سرمایه‌گذاری چند جانبه (MIGA) هر عضو یک‌صد و هفتاد و هفت (177) رأی به علاوه یک رأی به ازای هر سهم از سهام خود، دارد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

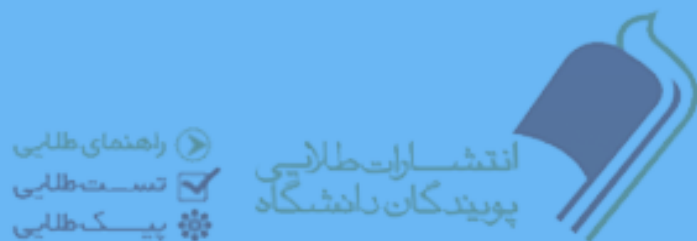

www.bookgolden.com

سازمان و تشکیلات

ارکان

آژانس تضمین سرمایه‌گذاری چند جانبه (MIGA) مانند هر سازمان و شرکتی دارای ارکانی است. ارکان این آژانس عبارت است از هیئت مدیره، رئیس و کارکنان است.

www.bookgolden.com

